

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

R E F E R A T

REPRESENTANTSKAPSMØTE

23. FEBRUAR 2010

r 331.21(481)1
 Repr
 1.2X

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Talerliste	2
Åpning	3
Godkjenning av møteinnkalling	
Godkjenning av dagsorden	
Godkjenning av forretningsorden	
Valg av dirigent	
Suppleringsvalg til Sekretariatet	5
Endringer i LOs kontrollkomité	5
Godkjenning av kongressprotokoll	6
Hovedavtalerevisjonen 2009	6
Tariffrevisjonen 2010	8
Avslutning	43
Navneliste	44

TALERLISTE

Andersen, Jan O.
 Blakstad, Kjellfrid T.
 Davidsen, Jan
 Fredriksen, Heidi
 Følsvik, Peggy Hessen
 Gulbrandsen, Stein
 Jenssen, Eva
 Johannesen, Lene-Britt
 Johnsen, Lars M.
 Kjølmoen, Siv Karin
 Kvaløund, Ann Kristin
 Larsen, Kenneth
 Lilleheie, Turid
 Ljunggren, Eli
 Mathisen, Karin M.
 Myhre, Eldar
 Pedersen, Jan-Egil
 Pedersen, Roy
 Sannæss, Thor
 Stang, Vidar
 Sæther, Lill
 Toska, Ove

LOs REPRESENTANTSKAPSMØTE TIRSDAG 23. FEBRUAR 2010

Åpning

Roar Flåthen:

Da er klokken slagen 10. Før vi går på det formelle programmet, så hadde vi tenkt å ha litt sang. Det er en glede å introdusere Trond Henriksen, som har vært hos oss før, som kommer fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek. Han skal synge en vise og vi skal også synge "Samholdssangen", som dere finner kopi av i mappa. Vær så god, Trond.

Trond Henriksen:

Jeg jobber altså i arkivet, men jeg er også musiker og jeg skriver sanger. Det er to ting dere må vite eller bør vite om musikere, og det er at vi alltid er veldig seint oppe om kveldene, spesielt lørdagskveldene, og så er vi alltid først i sporet søndagsmorgen. Da er vi der med termosen vår og da går vi tur. Så finner et sted hvor vi setter oss ned, og der kan vi se spor av levd liv. Der har det gått en fyr og slitt for over 100 år siden. Som for eksempel het Alfred. Der gikk han og slo kløver til en ku.

Trond Henriksen:

Tusen hjertelig takk.

I 1937 ble det skrevet en sang av arbeiderbevegelsens svar på Lennon og McCartney, nemlig Arne Paasche Aasen og Jolly Kramer-Johansen. 1937 var en fin periode for arbeiderbevegelsen i Norge. Nygaardsvold hadde allerede sittet ved makten et par år, og det var arbeid til alle og sleggene sang og hamrene slo, og man kunne heve sin daglønn trygg. Den tenkte jeg vi skulle synge nå, "Samholdssangen", og det er en fin tradisjon at man står opp. Nå er det sånn at det er jeg som har blitt hyret inn som forsanger, og a foreslår jeg at dere prøver å følge meg. Vi må ha litt intro og vi må ha litt mellomspill mellom andre og siste vers, så det er sagt.

Roar Flåthen:

Du får komme opp litte grann. Det er veldig hyggelig at vi har en sånn ressurs i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, og vi er litt stolte av det. Derfor synes vi det er hyggelig at vi kan bruke deg på slike anledninger, Trond, så her er en liten oppmerksomhet fra oss og takk skal du ha.

Godkjenning av møteinnkalling

Roar Flåthen:

Da vil jeg innledningsvis få lov til å ønske hjertelig velkommen til Representantskapet. Vi kommer tilbake til innholdet når vi kommer litt lenger ut i møtet, men noen formaliteter først. Dere har fått innkallingen til møtet, som ble sendt 16. desember 2009. Er det noen som har merknader til innkallingen? Det er det ikke. Da er møtet lovlig satt.

Godkjenning av dagsorden

Vi har også sendt ut en dagsorden. Er det noen som har noen merknader til dagsorden? Da er den godkjent.

Godkjenning av forretningsorden

Så er det godkjenning av forretningsorden. Er det noen som forlanger at jeg leser den? Ingen som forlanger det. Kan da forretningsorden godkjennes? Det kan den. Da er den godkjent.

"Forslag til forretningsorden er uforandret fra tidligere representantskapsmøter:

1. Møtets forhandlinger er åpne i den utstrekning Representantskapet ikke vedtar noe.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag, begrenses taletiden til 10 minutter første gang og 5 minutter andre gang.
Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag leveres skriftlig og skal være undertegnet med vedkommendes navn. Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemmingene samt vedtakene. Såfremt Representantskapet ikke forlanger protokollen opplest, gis Sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen."

Valg av dirigent

Så er det valg av dirigent. Da har vi forslag på at LOs nestleder Gerd Kristiansen leder møtet. Kan dere være enig i det? Det kan dere. Da er du valgt Gerd. Da overlater jeg klubba til deg.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Roar, og takk for tilliten. Jeg skal gå litt igjennom hvordan jeg har tenkt å lede møtet. Først så tenkte jeg at vi gjør oss ferdige med sak 2 som er "Suppleringsvalg til Sekretariatet". Så tar vi sak 3 som er "Endringer i LOs kontrollkomité" og sak 4 "Godkjenning av kongressprotokoll". Etter det så vil jeg overlate ordet til nestleder Tor-Arne Solbakken som skal legge frem sak 5 "Hovedavtalerevisjonen 2009". Og når vi er ferdig med den så har vi siste sak på dagsorden som er "Tariffrevisjonen 2010". Da vil Roar legge frem Sekretariatets forslag til Tariffpolitisk uttalelse. Etter det så tar vi en pause. Hvis noen av dere ønsker ordet, så ligger det "Jeg ønsker ordet"-lapper i mappene deres, som dere skal levere til meg på dirigentbordet. Dersom dere ønsker å fremme endringsforslag, så ligger det også

forslagsark i den samme mappa. De skal dere levere til Beate, ved bordet langs veggen. Er det forstått? Vi kommer tilbake etter hvert.

Suppleringsvalg til Sekretariatet

Da går vi rett på dagsorden med sak 2 "Suppleringsvalg til Sekretariatet".

Etter Kongressen i mai i 2009 så har vi tre forbund som har hatt sine landsmøter. Det er Norsk Transportarbeiderforbund, Forbundet for Ledelse og Teknikk og Fagforbundet. Det betyr at vi skal gjøre noen suppleringsvalg. Jeg foreslår at vi gjør det sånn at vi tar et og et valg.

Da begynner jeg med endringen i forhold til Norsk Transportarbeiderforbund. Der har dere fått en innstilling som sier at Roger Hansen skal velges som vararepresentant nr 3 til Sekretariatet. Er det noen som har merknader eller innvendinger til det? Det ser det ikke ut til å være. Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det ser det ut til at vi kan. Da er Roger Hansen valgt.

Så er det Forbundet for Ledelse og Teknikk. De avholdt sitt landsmøte i månedsskiftet oktober-november i 2009, og Jonny Simmenes ble valgt som ny leder. Innstillingen er at Jonny Simmenes velges som vararepresentant nr 4 til Sekretariatet. Er det noen som har merknader eller innvendinger til det? Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det ser det ut til at Representantskapet kan. Da er Jonny Simmenes valgt.

Så er det Fagforbundet som avholdt sitt landsmøte i november 2009, der Mette Nord ble valgt som ny nestleder, og som kjent har Fagforbundet to representanter i Sekretariatet. Innstillingen er at Mette Nord velges som representant nr 4 til Sekretariatet. Er det noen som har merknader eller innvendinger til innstillingen? Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det kan dem. Da er også Mette Nord valgt.

Da er vi ferdig med sak 2.

Endringer i LOs kontrollkomité

Da går vi på sak 3 som er endringer til LOs kontrollkomité. Vi valgte en kontrollkomité på Kongressen i mai. I forrige sak så vedtok vi at Mette Nord skal gå inn i Sekretariatet og det betyr at hun må ut av Kontrollkomitéen. Da skjer det noen opprykk og så må vi fylle opp med vara. Dere har fått en innstilling som sier at vararepresentant Tone Rønoldtangen rykker opp som fast representant, vararepresentant Kristin Nilsen rykker opp som møtende vararepresentant og Elin Veimo fra Fagforbundet velges som ny vararepresentant.

Før noen stiller spørsmål i forhold til at Tone Rønoldtangen rykker opp som fast representant, så må vi ta tingene som de kommer. Tone Rønoldtangen tiltrer ikke som LO Stats leder før 1. april 2010, sånn at hun har ikke søkt om noe fritak. Den saken må komme opp i juni, sånn at innstillingen må stå sånn som den står per nå.

Er det noen som har merknader eller innvendinger til innstillingen? Det ser det ikke ut til å være. Kan Representantskapet godkjenne den? Det ser det ut som vi kan. Da har vi også gjort oss ferdig med sak 3.

Godkjenning av kongressprotokoll

Så er det sak 4 "Godkjenning av kongressprotokoll". Under Kongressen ble den fortløpende gjennomgått, og tillegg og korreksjoner har blitt innført i protokollene. Kongressen ga Representantskapet fullmakt til å godkjenne kongressprotokollene etter innstilling fra Kontrollkomiteén. Innstillingen vi har framfor oss på bordet nå er at protokollene fra kongressens forhandlinger i 2009 skal godkjennes. Er det noen som har merknader eller innvendinger til protokollene? Det ser det ikke ut til å være. Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det kan vi. Da har vi også formelt sett vedtatt kongressprotokollene.

Det her går fort.

Hovedavtalerevisjonen LO – NHO 2009

Da går vi over på sak 5 som er "Hovedavtalerevisjonen 2009". Da gir jeg ordet til LOs nestleder Tor-Arne Solbakken. Vær så god, Tor-Arne.

Tor Arne Solbakken:

Dirigent! Representantskap!

Hovedavtalen mellom LO og NHO ble inngått første gang i 1935 og er således 75 år i år. Det kommer vi tilbake til med en felles markering sammen med NHO her i Oslo 7. oktober, og det skal stå i boka di alt, Jens, hvis ikke så får du skrive det inn når du kommer tilbake. Vi håper å få til et arrangement som er Hovedavtalen verdig og som kan bidra til større kunnskap og oppmerksomhet om dette viktige dokumentet, også utover våre egne rekker. For det er slik at sammen med arbeidstvistlovene utgjør hovedavtalene grunnsteinene i arbeidslivsreguleringen.

Betydningen gjenspeiles ved at Hovedavtalen er fast sak på våre kongresser og at forhandlingsresultatet legges fram til behandling i Representantskapet.

Denne gangen ble det framsatt 112 krav. En del var nok så likartede og en del har vi fremmet flere ganger før uten resultat. Forhandlingene med NHO fant sted i november i fjor. Selv om det også denne gangen ble de små skrittets prosess, så vil jeg påstå at det var en annen og mer positiv holdning til Hovedavtalen på den andre siden av bordet denne gangen enn for 4 år siden. Vi hørte ikke lenger Finn Bergesens mantra om at Hovedavtalen kan skrives på fire sider.

Dere har fått tilsendt forhandlingsprotokollen, men jeg skal likevel si litt om resultatet. Grunntrekkene i arbeidslivets spilleregler har ligget fast siden 1935 og er ikke og skal ikke være enkle å endre på. Det erfarte både vi og NHO også denne gangen. Likevel er det slik at samfunnsutviklingen, og ikke minst endringene i organisasjonsformer og bedriftsstruktur, tilsier at Hovedavtalen må fremstå som aktuell for dagens arbeidsliv. Det er en utfordring og et felles ansvar for begge parter. Hovedavtalene må fange opp de endringene som skjer i arbeidslivet. Mange av våre krav gikk nettopp i forhold til det, og Sekretariatet valgte å fremme dette i form av et krav om et partssammensatt arbeid for å finne nye løsninger. Hovedavtalen skal holde tritt med utviklingen, slik at den kan være et tjenelig redskap for tillitsvalgte medbestemmelse og også i virksomheter som konserner, kjeder, franchiseforetak

og lignende konstellasjoner. Det skal ikke være mulig å organisere seg vekk fra partssamarbeid og reell medbestemmelse. Det er derfor positivt at vi har fått NHO med på å starte et utvalgsarbeid som skal se på nettopp dette.

Det skal videre nedsettes et utvalg som skal gjennomgå Hovedavtalen med det siktemål å komme fram til en helhetlig revidert utgave i form av omredigeringer, samt tidsmessige og språklige oppdateringer. Det fremgår av forhandlingsprotokollen at dette arbeidet ikke skal innebære endringer i gjeldende rett.

Likestillingsarbeidet er prioritert i LO, noe som gjenspeiler seg også i disse forhandlingene gjennom engasjementet knyttet til tilleggsavtale 2 "Rammeavtale for likestilling". Denne rammeavtalen ble inngått ved Hovedavtalerevisjonen i 1981-82, og ikke minst for å vise at partene tok likestillingsarbeidet alvorlig og aktivt utformet avtaleverket slik at det kunne brukes for å skape endring på den enkelte arbeidsplass. Ved inngåelse av avtalen uttrykte partene enighet om å drive et planmessig og målrettet arbeid for å oppnå større likestilling. Dette har vi senere fulgt opp og denne tilleggsavtalen har siden da gjennomgått store forandringer som har styrket avtalen. Så også denne gangen. Det var viktig for LO at denne avtalen ble beholdt som en avtale om likestilling mellom kjønnene. Tilleggsavtalen inneholder nå en rekke konkrete prioriteringer, som kan praktiseres ute på bedriftene, som bedre fordeling og organisering av arbeidet, og bedre fordeling av foreldrepermisjon. I tillegg skal partene innen utgangen av 2010 fornye LO-NHOs tipunkts program for likestilling med forslag til nye aktiviteter.

LO er videre av den oppfatning at også andre typer diskriminering i arbeidslivet og tanken om ikke-diskriminering i vid forstand, bør løstes opp på hovedavtalenivå. Målsettingen om et arbeidsliv fritt for diskriminering og utstengning er viktig for oss, og vi ble enige med NHO om å utvide Hovedavtalen med en helt ny tilleggsavtale om Mangfold og integrering. Denne avtalen skal utarbeides i perioden.

Av andre endringer nevner jeg at § 9-2 ble utvidet til å omfatte virksomhetens betydning på det ytre miljø, og det er inngått en ny § 14-5 om bærekraftig arbeidsliv. Dette må karakteriseres som framtidsrettede endringer og et godt grunnlag for ytterligere forbedringer neste gang. Det er også igangsatt et arbeid med sikte på raskere saksbehandling. Det krever medvirkning fra begge sider, og det er godt i gang.

Av krav vi ikke fikk gjennomslag for, må jeg nevne kravet rettet mot tariffhopping. Kongressen var her tydelig og vårt krav var at Arbeidstvistlovens § 6-3 skulle gjelde, det vil si adgang til arbeidskamp. Dette kravet ble som mange av dere sikkert husker også tatt inn i LOs handlingsprogram til stor applaus fra Kongressen. Lars Johnsen helte da litt kaldt vann over forsamlingen da han fra talerstolen fastslo at det nok var enklere å få det inn i LOs handlingsprogram enn å få det inn i Hovedavtalen. Lars fikk rett. Kravet er vel begrunnet, men det bryter med dagens grunnlegger, og det var ikke mulig å få gjennomslag. Våre folk i den nedsatte arbeidsgruppa prøvde på mange ulike innfallsvinkler, men de talte for døve NHO-ører.

På den annen side avviste vi som nevnt en rekke uakseptable krav fra NHO. Det gjelder for eksempel innføring av fristregler for å kreve organisasjonsmessige forhandlinger og reise søksmål, regulering av streikebryteri i tråd med NHOs syn, tidsbegrensning av politiske aksjoner og strammere varslingsregler og generell adgang til betingede permitteringer,

permitteringer som ikke gjeninntas skal miste rett til lønn i oppsigelsestiden, og begrensninger i informasjonsplikten.

Som jeg sa innledningsvis så er det også ved denne korsvei de små skritt, men i riktig retning, basert på konsensus. Og det gjenstår å se hva vi kan få ut av de utvalgsarbeidene som står foran oss.

Det er Hovedavtalen LO – NHO som legges fram for Representantskapet. La meg likevel nevne at det også er gjennomført forhandlinger om Hovedavtalen i HSH og Samfo med tilsvarende resultat. Disse er godkjent av Sekretariatet. En godkjenning som selvsagt henger på at Representantskapet godkjenner NHO-avtalen. Malen vil da også bli videreført for gjenstående hovedavtalerevisjoner i privat sektor. Forhandlingsutvalget og Sekretariatet har enstemmig anbefalt resultatet og jeg tar med dette opp Sekretariatets innstilling. Takk for oppmerksomheten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Tor Arne. Nå er innstillingen at forhandlingsresultatet i LO-NHO godkjennes. Da spør jeg er det noen som har merknader, innvendinger eller spørsmål til saken? Det ser det ikke ut til å være. Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det ser det ut som at Representantskapet kan. Da er forhandlingsresultatet mellom LO og NHO godkjent.

Tariffrevisjonen 2010

Da går vi til dagens hovedsak som er "Tariffrevisjonen 2010", og jeg overlater ordet til LO-leder Roar Flåthen. Vær så god.

Roar Flåthen:

Takk for det. Igjen, velkommen til Representantskapsmøtet. Et par saker før vi går på det som er tema i dag. Dette er jo da det første Representantskapet vi har etter Kongressen, og det har jo skjedd ting i dette året. Vi har gjennomført vår kongress og etter min oppfatning en veldig bra kongress.

Vi har hatt en annen stor begivenhet. Vi har hatt et stortingsvalg, og jeg vil i alle fall benytte denne anledningen til å få lov til å takke dere alle, både sentralt fra forbundene og ikke minst dere ut lokalt, for den store innsatsen som dere har gjort i forhold til Stortingsvalget. Og jeg tror det er sånn Jens at den massive innsatsen som vi i LO-systemet har gjort og gjorde i valget denne gangen, var en medvirkende årsak til at vi faktisk en gang til har en rødgrønn regjering som gjør at vi har en regjering vi kan samarbeide med, og som vi jobber med oss og ikke mot oss. Og tenk på alternativet, dere. Så takk skal dere ha.

Vi har også en annen sak som har preget media lenge – forhandlinger om ny avtale om et Inkluderende Arbeidsliv. Det er veldig viktig at vi hele tiden husker på at IA-avtalen er en avtale om et inkluderende arbeidsliv. Det er det som skjer på arbeidsplassen, det som skjer mellom gode kollegaer, det som skjer ved at vi har bedriftsledere som setter dette på arbeidsmiljø, sykefravær og har et positivt menneskesyn, som også er en del av denne IA-avtalen og disse forhandlingene. Vi har sett i debatten at det er veldig mange som har prøvd å

vri denne debatten til at de norske arbeidstakerne er late, de er unnasluntrere og de er dovne. Sågar startet Civita, som er en tenketank på høyresiden med Kristin Clemet, og begynte å si at dagens gravide kvinner er late. De har felt opp mange med å forsøple hele debatten om et inkluderende arbeidsliv med å hele tiden å prøve å fokusere på det. Dette kulminerte med at den samme Kristin Clemet foreslo at løsningen på å få ned sykefraværet var å redusere sykelønna til 70 %. Det er jo ikke sånn at du både skal bli syk og fattig samtidig. Det er ikke sånn at når du er syk så forsvinner regningene dine. Det er ikke sånn at ungene dine fortsatt ikke skal gå i barnehage eller at de ikke skal ha klær, eller at du ikke skal betale utgiftene dine. Det er helt klart at vi har de samme utgiftene. Og sykelønnsordningen er det viktigste trygghetssystemet vi har i det norske arbeidslivet. Da er det enkelte i egne rekker også som stiller i tvil hva som skulle være LOs holdning om sykelønn. Og jeg må innrømme det at jeg tar det ikke så veldig alvorlig, men jeg må jo innrømme at jeg blir litt provosert. Det er dette LO har stått på barrikadene for helt siden vi fikk full sykelønn i 1978. Det er jo nettopp for å bevare det viktige sosiale sikkerhetsnettet for våre medlemmer, som sykelønna er. Derfor kan jeg forsikre dere at vi er garantisten for at vi fortsatt skal bevare verdens beste sykelønnsordning og 100 % sykelønn fra dag én.

Så tilbake til det vi egentlig skal snakke om. Tariffoppgjøret i 2010 er et hovedoppgjør. Dette Representantskapet skal som vanlig trekke opp hovedretningslinjene og oppgjørsformen. Dere har sikkert sett hva slags forslag vi har til oppgjørsform. Vi foreslår altså forbundsvise oppgjør. Det betyr at i privat sektor skal vi forhandle på 325 overenskomster. Så vi har en omfattende jobb foran oss. I staten og kommunal sektor er det ikke store forskjeller fordi der er det samordning i forhold til det lønssystemet og avtalen som ligger der. Men i privat sektor så blir det forhandlinger på den enkelte overenskomst. Men det gir også muligheter som jeg er helt sikker på vil benyttes i denne sammenheng.

Når vi går inn i dette tariffoppgjøret så er det jo alltid sånn at LO ser hva er det slags situasjon vi har, både internasjonalt og nasjonalt – hvordan er sysselsettingssituasjonen og hvordan er den økonomiske situasjonen. Vi kan bare konstatere at hvis vi nå ser på Europa så er det en sterk påvirkning fortsatt av den internasjonale finanskrisa. Det er en sterk økende ledighet. Det er underskudd på statsfinansene. Og mange, mange land har lånt så mye at de ikke kan låne mer for å stimulere for å rette opp denne konsekvensen av finanskrisa. Vi ser at velferdsordningene kuttes og offentlige budsjetter reduseres. Vi ser at det er lønnsfrys og lønnsnedslag. Det preger veldig mye av debatten i Europa. Og når jeg er på møter i Europa-sammenheng og hører mine kamerater i de forskjellige landene, så er det klart at det er ganske trist å sitte og høre på. Det er altså en del av hverdagen til våre kamerater ute. Det må vi også ha med oss, at situasjonen er veldig vanskelig. Og det som nå er en av de store utfordringene er å takle denne situasjonen med stor og økende arbeidsledighet, sånn at ikke vi nå får en utvikling med sosial uro. For det er bevegelser også på dette. Og at dette blir så langvarig at arbeidsledigheten biter seg fast på et så høyt nivå som vi nå ser, er en stor utfordring for Europa å møte. Hvis vi nå får opp et lysark her, så kan vi vise noen eksempler på forskjellen mellom Norge og Europa for å illustrere. Vårt naboland Sverige har nå vippet over 10 % og har en økende arbeidsledighet, mer enn det vi ser hjemme. Mens Spania, som et annet eksempel, har nå en arbeidsledighet opp mot 20 %. Ungdomsarbeidsledigheten i Spania er nå så stor, at faren for sosial uro er helt klart til stede. Så dette er for å illustrere et lite bilde på at det er en meget alvorlig situasjon for mange av våre kamerater der ute.

Vi har jo klart oss bedre og det er mange årsaker til det. En årsak det er jo at Norge har en økonomisk handlefrihet fordi vi har greid å forvalte våre naturressurser på en måte som gjør at vi kan styre dette i samfunnet, til folks beste. Vi har gitt oss økonomisk handlekraft gjennom

blant annet å forvalte de ekstraordinære inntektene som olje- og gassvirksomheten har gitt oss. Når andre land må låne penger for å stimulere inn i økonomien, så har altså vi kunnet bruke penger som står på bok. Det betyr at vi slipper å betale lån og renter på denne gjelda som kommer til å påvirke økonomien i mange år framover for mange av disse landene.

Og så, Jens, er vi veldig glade for at du var med LO når vi foreslo når finanskrisa sto som verst og vi så konsekvensene, at dere var villige til å bruke den økonomiske handlekraften til å skape sysselsetting, til å stimulere offentlige budsjetter til igjen å stimulere inn i privat næringsvirksomhet for å holde høyest mulig sysselsetting og flest mulig i arbeid. Det er det dette bildet viser. Og det skal selvsagt dere i den rødgrønne regjeringen også ha takk for at dere lyttet på oss, og ikke FrP og Høyre. Men vi må også ta med oss at veldig mange av våre medlemmer har i dag en utrygg arbeidsplass. Mange av våre medlemmer er permitterte. 1.500 av Arves medlemmer i Fellesforbundet er permitterte. Mange er oppsagt, mange står i fare for å bli oppsagt og bedrifter legges ned. Det er også en del av hverdagen i Norge. Og vi har altså ikke sett enden på denne finanskrisa. Og det betyr at vi selvsagt også må vektlegge det når vi skal utpeise vår tariffpolitiske linje og det vil også selvsagt stille krav til hvordan denne rødgrønne regjeringen fører sin politikk også framover. Fordi vi er ikke over finanskrisa, vi heller. Det er sånn at det ikke er full etterspørsel etter våre varer og produkter, som vi produserer og selger til utlandet. Prisene for våre produkter er langt lavere nå enn de var før, og derfor vil vi også merke finanskrisa langt innover i dette året, i neste år og jeg tror også i år 2012. Det er sånn at mange av våre medlemmer i skipsbyggerindustrien og i deler av offshoreindustrien har nå tomme ordrebøker. Det går mot fullstendig ordretårke. Og store deler av vestlandskysten har nå stor usikkerhet om hvordan situasjonen vil bli framover. Derfor må vi selvsagt alle bidra. Og vi må jo da stille opp for de næringene som vil slite framover, Jens. Det betyr at dere også har en utfordring når det gjelder å komme tilbake igjen til handlingsregelen innenfor en periode. Så er vi er nødt til å bidra til de som nå kommer til å slite framover, fordi at virkningen av den internasjonale finanskrisa kommer kanskje sterkere foran oss enn bak oss. Og da er det selvsagt en politisk utfordring å sørge for at de også får stimulering gjennom budsjett og tiltak. Vi har god dialog på det, så jeg er helt sikker på at det får vi til, men det er veldig viktig at vi også nå fortsetter økt bruk av bedriftsinternopplæring, kompetansebygging og etter- og videreutdanning, og at vi har en aktiv arbeidsmarkedspolitikk. For det er nettopp det som kan være med å motvirke at vi får tilsvarende situasjon som vi ser ikke minst i vårt naboland Sverige.

I en annen dimensjon, så har vi jo i Norge nå en rekordlav rente. Og sånn sett kan vi si at hva er da problemet? Jo, problemet dere er at hvis vi får en avvikende rente i forhold til våre konkurrentland – hvor våre bedrifter skal konkurrere eller si handelspartnere – og den begynner å øke, så vil det slå negativt ut på kronekursen og på konkurranseevnen til bedrifter og næringsliv som allerede sliter tungt. Derfor er det viktig at Norges Bank selvsagt også er nøye på hvordan de bruker renteverktøyet framover og at de hensyntar konkurranseutsatt næring når de tenker renteutvikling. Vi tåler altså ikke noen særnorske høye renter. Vi så hvordan det gikk i 1992 og 1993 når rentenivået i Norge gikk aldeles over skafet i forhold til våre konkurrenter.

Det betyr jo at LOs bidrag er at vi skal ha en solidaritet i tariffoppgjøret. Vi skal legge frontfagsmodellen til grunn. Det betyr at det er konkurranseutsatt næring som må legges rammene for oppgjøret. Det har vært den tariffpolitiske linja til LO, og det i alle fall ikke en situasjon hvor ikke det nå er viktig. Eller si det på annen, det er viktigere enn noen gang.

Så har vi også hatt en debatt om situasjonen både mellom offentlig og privat sektor når det gjelder sysselsetting og utvikling. Der er det lysarket. Der vil dere se at vi har også denne perioden hatt en eventyrlig jobbvekst i denne stortingsperioden. Det betyr at det er ført en politikk, Jens, som har skapt mange arbeidsplasser og sysselsetting i en periode hvor økonomien har vært veldig god. Når NHO og andre sier at de er bekymret for at det blir så mange ansatte i offentlig sektor og at veksten i offentlige budsjetter er så stor, så glemmer de å si at veksten i sysselsetting har vært mye større i privat sektor. Veksten i offentlig sektor har kommet ut i fra en bevisst villet politikk, fordi vi har sagt at vi skal ha flere hender i eldreomsorgen. Vi skal ha styrke politiet, for å bruke et annet eksempel. Vi har styrket ligningsvesenet og den biten. Altså mange viktige områder innenfor offentlig sektor har vært en bevisst politikk. Det er jo også et bilde som gjør at vi har en situasjon hvor vi kommer bedre ut enn alle andre av de vi har rundt oss, i forhold til at vi har en periode med veldig høy sysselsettingsvekst.

Vi må også kunne si at vi har hatt en veldig bra utvikling i Norge i dette århundret, fra år 2000. Vi har aldri hatt så høy kjøpekraftsøkning over tid som vi har nå, 2,5 % i året og ca 25 % i denne perioden. Men det er viktig også at vi i denne perioden samtidig også har gjennomført reformer. Vi har fått den femte ferieuka. Vi har fått gjennomslag for tjenestepensjon for alle i privat sektor. Jeg tror ikke denne forsamlingen er tvil om at det hadde aldri kommet hvis ikke LO satte det på dagsorden og vi fikk gjennomslag for det i tariffrevisjonen, selv om det ble en lovbestemmelse og ikke tariffeste, så fikk vi altså sikret at de ca 600 000 i privat sektor som ikke hadde noe mer enn folketrygden, de fikk altså en tjenestepensjon. Vår utfordring nå er å utvikle denne tjenestepensjonen, slik at vi får harmonisert og kommer til det som er Kongressens mål, at vi skal ha om lag 66 til 70 % i pensjon, og at forholdet i pensjonssystemet mellom offentlig og privat sektor blir harmonisert. Det er vår målsetting og der har vi startet og gjort en god jobb. Vil også minne om at vi i 2008 fikk vi altså gjennomslag for en ny AFP.

Dette har vært en veldig bra periode for oss, det som ligger bak. Så er det sånn at disse eierne våre har også tatt ut bra. Det betyr jo at det i denne perioden har kapitalen og eiernes kapital vokst og hatt veldig god avkastning. Bedre avkastning enn det vi har tatt ut. Så vi har ingen grunn til å skamme oss. Vi har altså tatt ut det som er vår rettferdige andel av verdiskapningen og det har vært høy produktivitet i det norske samfunnet. Problemet er at den situasjonen har endret seg noe, fordi vi ikke får så godt betalt for våre produkter og tjenester som vi selger, og det er heller ikke så stort marked for disse tjenestene og derfor sliter mange næringer.

Så er det alltid sånn at vi ser litt tilbake på lønnsveksten som har vært året før. Dere ser det bedre enn jeg gjør. Det er bare et resultat av foreløpige tall fra TBU. For i fjor er tallene slik – industriarbeider 3 ¼ og da ser dere de andre tallene. Men jeg har lyst til å si at det er et bilde, for hvis vi hadde tatt de tre siste oppgjørene eller hele perioden, så ville vi se at det som i har lagt vekt på at grupper som blir hengende etter har også muligheter til å kompensere det. Da ville dere se at kommunene, som et eksempel, som har hengt etter i lønnsutviklingen i mange år, de har nå 3 år etter hverandre fått muligheten til å kompensere det. Det er selvsagt viktig, fordi kommunesektoren er kvinneorientert, som et eksempel på at vår tariffpolitiske linje den virker. Fordi vi også prioriterer og vi har åpninger for at de som henger etter også kan kompensere, og det vil dere også se at ligger i skissa nå. Det er mange andre grupper som jeg kunne brukt som eksempler som også har det som utgangspunkt.

Det er klart at vi også skal ha med oss at den gruppa som nå har blitt hengende etter en periode, det er jo industriarbeideren. Det er selvsagt en utfordring for oss, som vi må ha med oss i den videre diskusjonen når vi diskuterer den framtidige tariffpolitikken.

Utsiktene for 2010 er det ikke noen grunn til å legge skjul på at den er mer bekymringsfull. Økonomien har endret seg. Arbeidsledigheten i Norge øker. Usikkerheten er stor for veldig mange av våre medlemmer framover. Det blir trangere rammer. Men det er mange positive trekk. Det er veldig lav prisstigning – prognosene for det. Det er selvsagt et godt utgangspunkt for å sikre kjøpekraften til alle. Det betyr jo at forbundene i et forbundsvist oppgjør innenfor det enkelte avtaleområde og innenfor de ytre rammene må ta ansvar for en rettferdig fordeling. Men jeg vil våge å si at når vi nå har et forbundsvist oppgjør i privat sektor, så gir det også mange muligheter til å rette opp skjevheter. Jeg skal komme tilbake igjen til noen eksempler.

La meg snakke litt om likelønn. Når vi i LO snakker om likelønn, så legger vi selvsagt til grunn Kongressens vedtak, som på en meget utmerket måte beskriver at likelønn det er et mangehudet troll. Det handler om mange ting og jeg skal prøve å kommentere flere av de tingene nå.

Men la oss slå fast at likelønnsutfordringen finner vi både i lavlønnssyrkene og i grupper med høyere utdanning. LO er nødt til å ha det mangfoldet med seg når vi snakker om likelønn. Derfor har vi vært reservert til en likelønnsdialekt som begrenset likelønnsdiskusjonen til begrensede grupper. Vi skylder våre medlemmer i hotell og restaurant, og i renhold, for å nevne noen, eller renholderne på sykehusene og hjelpepleierne for dens saks skyld, å sette de på dagsorden. For de har også rettmessige krav i denne sammenhengen.

Men vi har også grupper som er høyere utdannet. Og hvis vi tar ei gruppe som helt klart har gode argumenter det er jo FOs barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. De er kanskje den gruppa med høyere utdanning som har best argumenter for at de får dårligst uttelling for sin kompetanse og utdanning. Det må vi også tørre å snakke om. Det er det som er LOs innfallsvinkel på likelønn at vi må ta tak i det likelønnsproblemet der likelønn er et problem. Da kan ikke jeg skjønne at vi kan ha noe sterkere verktøy for å sette dette på dagsorden enn det tariffpolitiske verktøyet. Det er da vi står samlet. Det er da vi samler oss bak felles krav. Og det er da vi kan vise vår styrke. Sånn har det alltid vært og sånn må det bli i framtida også.

Og hvis vi ikke er villige til å prioritere, så får vi ikke gjort noe. Men det har vi gode tradisjoner for. Når vi i 2008 ga 3 kroner i lavlønnstillegg slik at de lavlønnsoverenskomstene som falt innenfor dette fikk 5 kroner, mens de andre fikk 2 kroner, så handler det om prioriteringer. Vi gir mer til de vi mener fortjener mer ut i fra en klar prioritering. Det er dette også vil handle om. Så har regjeringen kommet med en invitasjon i Soria Moria 2, Jens, men dere setter også et ansvar for oss som parter at vi også må gjøre en jobb. Det betyr at vi må gjøre den delen av jobben som er nødvendig for at også regjeringen kan bidra. Vi er selvsagt villige til å gjøre den jobben og vi ser fram til vi også kan få en dialog med regjeringen når vi kommer lenger fram rundt det.

Vi synes Soria Moria-erklæring 2 er veldig bra. Den er veldig tilpasset også det jeg sier, at det er i tariffoppgjøret, det er innenfor de rammene den økonomien vi greier å forhandle fram vi må sørge for å prioritere også likelønn i forhold til de gruppene som det handler om. Så er det sånn at i kongressvedtaket så har vi vært klare og tydelige, og det har vi tatt opp igjen i skissa,

at det kan bety at det i enkelte områder kan få økte rammer med bakgrunn i denne likelønnsproblematikken. Det er sånn vi faktisk kan løse det. Det betyr at hvis vi virkelig vil gjøre noe med likelønn, mer enn det vi allerede har gjort, så kan det nok hende at dette må stå på dagsorden i flere oppgjør framover. Men nå må vi starte og gjøre det enda tydeligere. Når jeg sier at det er andre ting som også har noe med likelønn å gjøre, så er det klart at når vi påpeker dette med ufrivillig deltid og vil ha et trepartsprogram for nedbygging av ufrivillig deltid, så er jo det også, Jens, en oppfølging av det vi gjorde gjennom fagligpolitisk samarbeid hvor vi sendte et brev i fellesskap til kommunene. Det er allerede igangsatt veldig mange prøveordninger rundt omkring etter det. Men vi er nødt til å gjøre en større jobb fordi likelønn har også noe med det kjønnsdelte arbeidslivet å gjøre. Det har noe med hvor kvinner jobber i forhold til menn. Det har noe med at kvinner tar en større del av omsorg. Og det har noe med at i veldig store deler av kvinneorienterte grupper er det en ren diskriminering av kvinner i måten å organisere arbeidet på og utnytte dette med lave stillingsbrøker, midlertidige ansettelser og ufrivillig deltid. Og kvinner som må jakte hver eneste uke for å få arbeid og vakter sånn at de får ei lønn leve av, hvor de ikke har kontroll på egen arbeidstid. Dette handler altså om en rettferdig kamp for kvinner og for kvinners muligheter til å få både kompetanse, opplæring og en anstendig lønn for sitt arbeid.

Men det handler også om useriøsiteten i arbeidslivet. Derfor er det syvpunksprogrammet, Jens, som vi la til grunn før Stortingsvalget, det er jo veldig aktuelt. Det forslaget om et partssamarbeid for å motvirke useriøsiteten i bransjer med mange kvinner kan vise seg, i alle fall i store deler av privat sektor, å være et viktig verktøy. Vi kommer til å sette det på dagsorden. Vi kommer til å sørge for at vi får i gang disse programmene. Og jeg sikker på at det kommer også regjeringen til å stille opp på sammen med oss. Da må vi også ha med arbeidsgiverne. Da må arbeidsgiverne i større i grad også være villige til å innrømme og akseptere at det er stor useriøsitet i veldig mange av våre bransjer. Også igjen, det er nok dessverre sånn at useriøsiteten er størst og mest gjennomgående der det er mest kvinner. Selv om vi har det i bygg og anlegg, og andre sektorer også, så er det ikke mulig å bortforklare det faktum.

Derfor har vi sagt at vi vil sikre kjøpekraften til alle. Det betyr at det er god sjanse for at veldig mange får økt kjøpekraft, men det handler også om at vi må prioritere. Og da har vi sagt at alle skal sikres kjøpekraften. Men vi har også sagt at vi skal kombinere egne sentrale tillegg, bedring av minstelønnssetninger og garantiordninger som fremmer likelønn og bekjemper lavlønn. Hvorfor tror dere at vi ikke har større lønnsforskjeller i Norge enn det vi har i forhold til mange andre land – de aller fleste andre land? Det er LOs tariffpolitiske linje det, fordi vi har sørget for i mange av våre overenskomster garantiordninger som sikrer at du kommer dit, men ikke lenger. Vi har et gulv i bunn. De garantiordningene er gull verdt også i likelønnsammenheng. Da er det viktig at vi sørger for at de ikke blir ikke svekket, men i utgangspunktet sørger for å styrke dem på en del av overenskomstene. Vi har dette med strukturelle tiltak for å fremme likelønn og seriøsitet som jeg har nevnt, altså bransjerettede programmer. Vi har sagt at prioritering av kvinneorienterte grupper i offentlig sektor innenfor sentralt avtalte rammer – og så har jeg henvist til kongressvedtaket. Hvorfor sier vi sentrale rammer? Jo, fordi hvis vi virkelig skal gjøre noe med likelønn innenfor disse områdene så må vi ha hånd om de pengene som er å fordele. Vi må sørge for at ikke arbeidsgiverne og enkelte andre organisasjoner får disse pengene til lokal og individuell fordeling, for det handler ikke om likelønn.

Så har vi trepartsprosjektet i offentlig sektor, som jeg har nevnt, for nedbygging av ufrivillig deltid. Det handler nå om at vi tar tak i et problem som vi har snakket om i mange år og har

prøvd å gjøre noe med. Men vi er langt i fra der vi burde være og der vi skal. Derfor tar vi dette også inn som en del av likelønnsdiskusjonen, for det har noe med likelønna det også. Og kanskje mer enn det med rene lønnsrelasjoner, hvis en tenker på denne 15 prosenten. Så vi prøver å angripe likelønna på flere viktige områder ved å bruke tariffpolitikken som et viktig verktøy.

Vi har også andre ting som vi har bemerkt i skissa. EVU-reformen med den nye arbeidslinja, det nye pensjonssystemet, ønske om at flere skal stå lenger i arbeid og at vi også vil ha flere av de som utenfor inn i arbeidslivet. Så er det ikke noe tvil om at etter- og videreutdanning er en viktig reform og er et viktig tiltak. Kanskje viktigere enn noen gang, Jens. De som skapte denne EVU-reformen i sin tid, Yngve & Co, de var ganske forutseende når de gjorde det. Men vi har enda bedre argumenter i dag for at denne reformen må på plass enn det vi faktisk hadde den gangen. Det betyr at kompensasjon for livsopphold og egne kompetansetiltilsvalgte vil stå sentralt i denne sammenhengen. Vi har også tjenestepensjon ikke minst i privat sektor som er en minimumsordning som nå er lovfestet. Når Banklovkommisjonen kommer med nye retningslinjer for tjenestepensjoner og foretakspensjoner så er vi nødt til å ta tak i dette. Vi er nødt til å få en dialog med arbeidsgiverne hvordan vi kan organisere dette i privat sektor. I bredere kollektive ordninger sånn at vi også får kontroll og styring på denne kapitalen som legges bak. For dette er utsatt lønn og i dag så er det liksom arbeidsgiverne som har fullt og helt kontroll på dette. Vi har også ordninger som selvsagt må utvikles og det er også vår oppgave å sette det på dagsorden i forbindelse med denne 2 års-perioden. Det jeg prøver å si er at det punktet vil passe godt å diskutere i mellomoppgjøret, for da har Banklovkommisjonen lagt nye retningslinjer og vi har et utgangspunkt for å diskutere, og vi vil også sørge for at det skjer.

Nå er hovedsaken å gjennomføre tariffoppgjøret. Det er i solidaritet med de som står i fare for miste jobben. Det er i solidaritet med de lavlønte. Og det er i solidaritet med de underbetalte kvinnene. Det er Representantskapet som vedtar oppgjørsformen. Det avgjøres fra gang til gang i forhold til krav og hva som skal løses. Og LOs sekretariat innstiller på et forbundsvist oppgjør.

Det er noen som har sagt at forbundsvise oppgjør er et hinder for likelønn. Har dere hørt så fordømt tull. Så kan dere lure på hvem organisasjon som har gjort det. Det er YS det. Den samme organisasjonen som sa at de var ikke fremmede for at de kunne tenke seg å være med på å endre sykelønnsordningen også. Så vi får bare ha med oss det. Det er nok vi som må ta den kampen. Det er vi som må sikre dette. Det skal vi gjerne gjøre. Det gleder vi oss til for det er dette oppgjøret også handler om. Så derfor legger jeg fram Sekretariatets enstemmige innstilling på hovedretningslinjene for tariffoppgjøret i 2010.

Takk for oppmerksomheten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Roar. Innstillingen til Sekretariatet ligger i de mappene som dere fikk da vi startet møtet i dag. Jeg sa innledningsvis at vi skulle ta oss en pause etter Roars innledning og at de som ønsker å ta ordet eller fremme forslag oppfordres til å gjøre det i den pausetiden som vi nå skal gå inn i. Da leverer dere de lappene med "Jeg ønsker ordet" opp hit og så leverer dere forslagene på bordet borte ved veggen. Vi tar, hvis dere lover meg å være på plass her kl 11.30, nesten en halv times pause. Da møtes vi igjen kl 11.30.

Pause til kl 11.30.

Debatt

Gerd Kristiansen:

Da ser det ut som vi er klare til å starte opp igjen. Nå er det sånn at vi er 122 stemmeberettigede i salen. Jeg har 23 som har tegnet seg på talerlista og skjønner dere helt sikkert hva jeg vil be Representantskapet om. Vi har en forretningsorden som sier 10 minutters taletid. Jeg har lyst til å be om at vi allerede fra starten av setter 5 minutter, sånn at vi ikke kutter de aller siste som kommer og avspiser dem med omtrent ingen taletid. Så jeg forslår at vi har 5 minutters taletid og dersom noen tegner seg til andre gangs innlegg, får de 2 minutter. Kan Representantskapet være enig med meg i det? Det kan vi.

Roars innledning før pausen var så grundig at jeg ser ingen grunn til at jeg skal sitte her og lese opp Sekretariatets innstilling til dere. Det regner jeg med at dere er enig med meg i. Flott.

Da starter vi opp og så når vi har hatt tre talere på dagsorden, skal jeg lese opp talerlista, referere den og si noe om de forslagene som har kommet inn. Så setter vi strek etter fjerde taler. Høres det greit ut? Det gjør det. Da starter vi på talerlista og den første jeg har inntegnet er Stein Gulbrandsen fra Fagforbundet. Den neste er Heidi Fredriksen. Du kan gjøre deg klar mens Stein snakker. Vær så god, Stein.

Rep. 14 – Stein Gulbrandsen, Fagforbundet:

Representantskap! Dirigenter!

Først må jeg virkelig si takk, Roar, for en kjempegod innledning og det var en god innledning på et godt forslag. Altså et forslag til hovedlinjene for tariffoppgjøret som har den bredden og perspektivet på seg. Det gjør stort å skulle være med å fatte et slikt vedtak i dag.

Innledningen din – det er viktig å sette dette i perspektiv hvordan finanskapitalen har herjet. Den usikkerheten vi er inne i, hvor vi i Norge er et unntak i verden, vi er i et unntak fordi vi har hatt penger og vi har hatt et politisk flertall som har villet bruke både penger og offentlig sektor for å sikre arbeid. Dette er vårt fortrinn. Men vi lever i en mer og mer globalisert verden og det vi har gjort må vi bidra til at andre kan ta i bruk eller sikre og bruke offentlig sektor på samme måte. Alle vi lytter til forklarer finanskrisa med at finanskapitalen har fått herje friere og friere. De forklarer den med at finanskapitalen er mange, mange, mange ganger større enn realkapitalen. De krisepakken har, etter Fagforbundets oppfatning, for lite preg av å gjøre endringer på dette at for mye er tilbake til slik vi var før krisepakka. For å gjøre vedtaket vårt i dag enda bedre, så vil jeg på vegne av Fagforbundet foreslå et nytt fjerde avsnitt hvor vi sier at:

"Finanskrisa utviklet seg som en følge av den internasjonale avreguleringa. Skal vi klare å skjerme realøkonomien og sysselsettinga mot nye spekulasjonsbobler, trengs det nye tiltak. LO vil støtte tiltak for å regulere finanssektoren som for eksempel børsavgift og avgift på internasjonale finanstransaksjoner. Mange land har blitt rammet hardt av finanskrisa, og har måttet ty til bistand fra IMF. Norge har bevilget 30 milliarder kroner i kreditt til IMF, men foreløpig ikke stilt noen betingelser. LO vil derfor presisere at i en situasjon med enorm statsgjeld og massiv økning i arbeidsledigheten, må løfter i regjeringserklæringen følges opp. Økonomisk bistand skal ytes på en slik måte at det ikke svekker mottakerlandenes mulighet til

å styrke eget demokrati og ikke følges av krav om liberalisering og privatisering av offentlige tjenester.”

Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Stein. Da er det Heidi Fredriksen fra Vest-Agder fylke og den neste på talerlista er Kjellfrid Blakstad fra Fagforbundet.

Rep. 105 – Heidi Fredriksen, Vest-Agder fylke:

Representantskap! Kamerater!

Jeg er fylkesrepresentant fra Vest-Agder, men jeg er også leder i en avdeling i Fellesforbundet. Jeg har fått med meg et helt klart mandat hjemmefra om at det er viktigste vi har å gjøre her er at vi ikke må få ei svekket sykelønnsordning. Men jeg har også en annen hjertesak. I dag, Roar, du pleier å være god, men i dag var du knallgod. Jeg ante ikke at når jeg skulle på Repskapsmøte at min hjertesak var så godt befestet i denne salen som den er i dag.

I gode tider synes jeg ofte vi syter og klager litt, fordi vi ikke har det så veldig bra. Men sånn som tidene er nå, så synes ikke jeg de er veldig gode. Nå kan vi virkelig syte og klage, for nå begynner det virkelig å bli klart for oss hva det ansettelsesforholdet betyr. Det med forsikringsordningene vi har, det med at du hører til en plass og sånne ting er knallviktig for mennesket, tror jeg. Jeg har sett fryktelig mange leie tilfeller av 50 og 55 +, kanskje med noe svekket helse, men bedriftene har lagt til rette for dem, fordi det er en del av IA-avtalen. Jeg har kamerater som er spesialarbeidere som har kanskje drevet med trådtrekking mange år, de har leddet kjettinger eller hva det faget heter, men de har mistet jobben. En stund har mange av disse nå jobbet i skipsbygging, men de aldri klart å ta et fagbrev. Den ene av dem var rett under 50 år når han mistet jobben forrige gang. Nå er han kanskje 56 år, men han har ikke vært mange nok år i jobben, så han mister retten til sluttvederlag denne gangen også. Som jeg ser det så har de et problem. Vi sa mye fint i denne skissa om etter- og videreutdanning og det er knallviktig, men det kan hende at det ikke er så lett på slutten av et arbeidsliv å skulle omskolere seg og skulle få et nytt fag. Kameratene mine har jobbet jevnt og trutt og gjort akkurat det de skulle, kanskje hatt noe svekket helse, men de har gått på jobb hver dag. Jeg tror kanskje ikke at de er de mest attraktive på arbeidsmarkedet sånn som det er nå. Jeg tenker at jeg som har et ansettelsesforhold har ikke alltid tenkt over hvor mye det betyr, men jeg har blant annet ei uføreforsikring gjennom jobben min som gjør at min familie kan leve videre hvis jeg skulle falle fra i dag eller i morgen. Men hvis det er til neste år, så må vi sørge for noe annet.

Men hvor går veien videre for kompisene mine? Jens og kompani, dere sier at vi må ha færre uføretrygdde. Her kjemper vi for at vi skal få beholde sykelønna, trygdeordninger, forsikringer og så videre, men de som allerede er skjøvet ut har mistet mesteparten av dette allerede, og vi godtar at de skal leve resten av livet på for eksempel 60 %. Dette vet jeg litt om. Jeg vet ikke om jeg skal si min bedre halvdel, han er kanskje min bedre halvdel, men har en mye dårligere rygg enn meg i hvert fall. Han lander ut som omtrent minstepensjonist. Vi har hatt små barn og jeg har jobbet deltid noen år, for det er ikke lett med små barn, skole, SFO, svekket helse og ting og tang i sin helhet. Det har jeg valgt selv, så det er greit nok. Men for eksempel så sier de kommunale satsene at vi er godt lønnet og har ikke krav på noe i forhold til barnehagesatsene så lenge vi samlet har over 300 000 kroner. Du kan sikkert leve

på 300 000 kroner, men når det er en felles inntekt på to personer så er det jammen meg ikke så mye.

I tillegg til å ikke svekke sykelønnsordninga, så vil jeg at vi skal sette fokus på hvilket arbeidsmarked vi skal ha framover. Jeg vet at det er en sak som er høyt på politisk dagsorden, at vi må redusere sykefraværet og utfasing fra arbeidslivet. Vi opplever at konjunktorene gjør at det nå for tiden så er det de sterkest som overlever. Så jeg gjør regning med at det er det dere vil meg den neste debatten som kommer. Den debatten må dreie seg om hvordan arbeidslivet skal være, sånn at det blir for alle. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Heidi. Da er neste taler Kjellfrid Blakstad og Randi Reese fra Sekretariatet kan gjøre seg klar.

Rep. 12 – Kjellfrid T. Blakstad, Fagforbundet:

Kjære Representantskap!

Roar, du hadde en glimrende innledning og det er sjelden jeg har hørt du med skikkelig kraftig stemme har snakket så mye om heltid/deltid. Så takk for det og det skal jeg si litt rundt.

SSB sine tall og siste arbeidskraftundersøkelse viser at det fortsatt er en stor andel deltid og er en bitteliten endring fra året før, til tross for at vi setter det på dagsorden og sier at dette er fryktelig viktig. Bare for å nevne noen tall og noen grupper. Det er mange grupper og kvinneorienterte grupper som lider under dette. 72 % av hjelpepleierne og 91 % av kulturarbeiderne som jobber på kulturskolene, jobber deltid. Vi har en rekke eksempler på at det de gjør er å finne seg flere arbeidsgivere og kombinerer de bitte små stillingene. Vi kan bare tenke oss hvordan arbeidssituasjon det er. Det vil ta ca 70 år for meg som jobber i 20 %-stilling når jeg starter i arbeidslivet, og jeg rekker ikke i det yrkesaktive livet mitt å få den 100 %-stillingen. Så det går altså i museskritt.

Fagforbundet sin ryddejobb overfor dem som har krav på fast stilling, viser at det er svært utbredt å jobbe fast en liden deltidsstilling pluss at en da samler på vakter og ledige timer. De har altså ikke kontroll verken på arbeidstiden sin eller noen kontroll på fritiden sin. Flere virkemidler brukes for å få hevet stillingene. Ekstravaktbudsjett og vikarbudsjett blir til faste stillinger. Det er det noen arbeidsgivere som har gått inn i og gjort noe med. Det har vært til hjelp. Endrede turnusordninger og organisering av arbeidet har også vært gjort, men det er måte for hvor kreative vi skal kunne være i forhold til turnusordninger og er på grensa av lov- og avtaleverket, og til dels ut over det. Fordi medlemmene presser på og ønsker seg endringer og vil ha større stillinger. Det betyr at vi kommet til et smertepunkt når det gjelder det. Det er ikke å komme unna at vi er nødt til å øke bemanningen for å løse dette problemet.

Jeg må bare nevne at vi har et prosjekt, 6-timers dagen i Namsos. Dessverre går slike prosjekt over veldig kort tid. Per i dag så er det i en barnehage. Etter første halve året så sier de at kvaliteten har økt. Faglig oppdatering har dem bedre tid til. De bruker ikke vikarer. De har overskudd i fritiden og i arbeidet sitt. Færre tar ut AFP. Og jammen, det kunne det vært en god bieffekt at sykefraværet også har gått ned. Så målsettingen må være flere slike prosjekt, og selvfølgelig å øke stillingsstørrelsene.

Innenfor helse- og sosialsektoren så trenger vi enormt mange nye årsverk i årene framover. 45 000 årsverk er ubrukt bare innenfor denne sektoren her på grunn av at så mange går deltid. Så nummer en, få dem i jobb dem som ønsker seg jobb. Der har vi 45 000 årsverk. Vi klarer i hvert fall aldri å løse rekrutteringsutfordringene ved at ungdom tilbys små stillinger. De som vil inn i disse yrkene må ha tilbud om 100 % stilling.

Trepartssamarbeidet er et godt og forpliktende tiltak, men vi trenger noe mer. Vi trenger også en helt klar og sterk lovformulering i Arbeidsmiljøloven slik at alle får den retten. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Kjellfrid. Før Randi Reese får ordet, så har jeg lyst til å referere hvem jeg har på talerlista. Etter Randi Reese er det Turid Lilleheie, Jan-Egil Pedersen, Eli Ljunggren, Thor Sannæss, Lars M. Johnsen, Jan Olav Andersen, Eldar Myhre, Roy Pedersen, Eva Jenssen, Vidar Stang, Peggy Hessen Følsvik, Siv Karin Kjellmoen, Lill Sæther, Kenneth Larsen, Ove Toska, Karin Mathisen, Jan Davidsen, Ann Kristin Kvaløund og Lene-Britt Johannesen.

Da har jeg referert alle talerne som jeg har på talerlista per nå og så kan jeg også referere de forslagene som vi har fått inn. Vi har fått inn fire forslag. Det ene forslaget er fra Stein Gulbrandsen i Fagforbundet til nytt avsnitt 4. Han har vært oppe og redegjort for det.

Jan Olav Andersen fra EL & IT har også levert inn et forslag. Ove Toska fra EL & IT har levert inn forslag til punkt 3 "Krav til den økonomiske politikken", tillegg inn etter siste setning, 1. avsnitt. Lars Morten Johnsen fra Norsk Transportarbeiderforbund har lagt fram et forslag til punkt a) under oppsummering av krav, og det punktet går på bedring av kjøpekraften for alle. Så kom det et forslag til, akkurat nå, fra Eldar Myhre i Fellesforbundet til forslags punkt 6 c) som går på en tilleggssetning på å sikre avtaleverket og allmenngjøringsloven mot sosial dumping. Det er de forslagene som vi har fått inn til nå.

Hvis noen ønsker å tegne seg eller ønsker å fremme forslag, så foreslår jeg at dere gjør det mens Randi Reese står på talerstolen. Og så foreslår jeg at vi setter strek etter at Randi er ferdig å snakke. Vær så god, Randi.

Rep. 133 – Randi Reese, Sekretariatet:
Takk skal du ha!

Kjære Representantskap! Kjære Roar!

Jeg må jo starte med å takke deg for den strålende innledningen du hadde og du fortjente absolutt den trampeklappen du fikk. De fleste vil sikkert ikke bli forbauset over at jeg har tenkt å konsentrere meg om likelønnsutfordringen. Det har jeg altså tenkt til å gjøre.

Det er jo sånn at i år og i noen gode år fremover, så har vi en historisk mulighet for å ta synlige grep for likelønn. Aldri før har vi hatt et sånt trykk på at vi må gjøre noe med den ulike lønna mellom de kvinnedominerte gruppene og de mannsdominerte gruppene. Og aldri før har vi lest i avisa at Arve Bakke i Fellesforbundet si at han vil gå inn med kirurgiske grep for å sikre bedre lønn for kvinnegrupper i eget forbund, og samtidig registrere at den samme Bakke på LO-kongressen stemmer for at rammene kan utvides i offentlig sektor for å gi kvinnedominerte grupper i offentlig sektor et nødvendig lønnsloft. Vi har en situasjon som vi aldri har lest eller hørt maken til. Så denne gangen her må vi få det til.

Likelønnskommisjonen gjorde at vi fikk en samlet presentasjon av tilstanden og en bred debatt, og etter hvert fikk vi også en god og nådeløs stemning for at vi må få til et likelønnsloft. Til flere sin forbauselse vedtok LO en svært så kvinnedominert uttalelse til Likelønnskommisjonens forslag. Og LO fikk synliggjort at forutsetningene for likelønn ikke bare er penger i dameveska, men også er retten heltid, kamp mot sosial dumping og useriøse arbeidsgivere. Det handler også om tilgangen til etter- og videreutdanning for de kvinnedominerte gruppene, for å nevne noe. Vi vedtok også tydelige og gode vedtak for likelønn på LO-kongressen i fjor, og for første gang har også regjeringen vært så klar og tydelige på at de stiller opp med ekstra midler for offentlig sektor dersom partene i arbeidslivet enes om profilene. Alt for å sørge for likelønn.

I sine vedtak og uttalelser om likelønsspørsmålet har LO fram til nå vist at vi har greid å ha flere tanker i hodet samtidig, og i dag så vil vi vise det samme. I forslaget til uttalelse synliggjør LO at det er viktig at de eksisterende lønnsforskjellene mellom de med høyere utdanning i privat og offentlig sektor må reduseres. For FOs medlemmer, og vi er et forbund med over 80 % kvinner, er vår gjennomsnittslønn over 100 000 kroner lavere enn menn med samme utdanningsnivå i privat sektor. Det er her vi finner den største lønnsdiskrimineringa og det er selvsagt en elendig verdsetting av velferdsstatens frontsoldater.

I forslaget til uttalelse så synliggjør LO at vi også må finne tariffløsninger for de kvinnedominerte gruppene med lavere lønn enn høyskolegruppene, og som er utsatt for lønnsdiskriminering i offentlig og privat sektor. Det er selvsagt at den solidariske lønnspolitikken må stå ved lag. LO har i sitt forslag til tariffpolitiske uttalelse vist at LO er åpen for at det blir økte rammer i offentlig sektor for å sikre likelønn. Da trenger vi vel ikke å diskutere likelønsspott eller sånt lenger. Penger er makt. Lønnsforskjellene bidrar til å opprettholde maktforholdet mellom menn og kvinner. Det er sånn at jeg nå ser fram til at vi skal få det framlagte forslaget vedtatt. Da har vi alle vært med på å ta viktige skritt for likelønn. Men vi må samtidig være klar over at nå har vi litt av en jobb å gjøre, for partene i arbeidslivet må bli enige om hvordan vi skal få løst ut de midlene som regjeringen har stilt til disposisjon i forhold til offentlig sektor. Men vi har bare en vei å gå og den synes jeg LO er i ferd med å stake ut i dag. Takk for meg!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du, Randi. Da har jeg Turid Lilleheie fra Sekretariatet på talerlista. Men før du får ordet, Turid, så er det ingen som har tegnet seg etter at jeg leste opp lista. Det er heller ikke kommet inn noen nye forslag. Kan dere være enige i at vi setter strek? Det kan Representantskapet. Da setter vi strek. Turid Lilleheie får ordet. Vær så god, Turid.

Rep. 129 – Turid Lilleheie, Sekretariatet:
Representantskap!

Jeg har først lyst til å rette en takk til oss i Sekretariatet og Inntekstpolitiskutvalg i LO. Jeg synes vi har klart å legge fram et god framtidsrettet forslag til tariffpolitisk uttalelse. Jeg håper den blir vedtatt, fordi den er tydelig nok. Så synes jeg Roar var enda tydeligere når han la den fram. Han var veldig tydelig, spesielt på dette med likelønn. Roar, jeg sa for noen måneder siden at når Roar snakker like høyt og tydelig om likelønn som han gjør om AFP, da har vi kommet langt. Roar, du gjorde det i dag. Tusen takk skal du ha.

Så er det sånn at hvis vi vedtar denne uttalelsen, så får vi et handlingsrom til å jobbe også for likelønn.

Nå er det opp til oss i det enkelte tariffområde, der har regjeringen vært tydelig, å komme til enighet om hvilke grupper i de enkelte tariffområdene som skal prioriteres. Jeg synes det er helt greit med en sånn utfordring. Vi tar gjerne den. Fordi i Soria Moria 2, i kapittel 15, har også regjeringen lovet, under forutsetning av at vi kommer til enighet, så vil de gå i dialog for å vurdere om det er rom for å ekstra rammer i offentlig sektor. Og så er jeg helt enig med Jens Stoltenberg. Selvsagt Jens Stoltenberg, det skal vi gjøre innenfor ansvarlige rammer. Takk skal du ha!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Turid. Da er neste på talerlista Jan-Egil Pedersen fra Sekretariatet, og Eli Ljunggren fra Fellesforbundet kan gjøre seg klar.

Rep. 127 – Jan-Egil Pedersen, Sekretariatet:

Dirigent! Representantskap!

Jeg må bare slutte meg til det som er sagt her i forhold til Roar og innledningen. Det var en veldig god beskrivelse av den skissa som vi har lagt har lagt fram. Her er jo Representantskapet invitert til å gjøre et vedtak, og jeg vil også si at vi som sitter i det Inntektspolitiskutvalg har jobbet med dette siden oktober. Uttalelsen har blitt lang, men den har også blitt veldig god synes jeg. Vi har fått et veldig godt grunnlag foran dette oppgjøret og det har også en romslighet og en fleksibilitet som jeg tror alle forbundene nå har et godt grunnlag for å starte tariffoppgjøret med.

Det er to store utfordringer som jeg har lyst til å nevne som jeg tror går igjen i alle forbundene. Det er dette med lavlønn og likelønn, og så er det med seriøst arbeidsliv. Dette har vi også fått beskrevet på en veldig god måte i dette dokumentet. Roar nevnte at vi i tariffoppgjøret bør også komme inn på det som har med trepartssamarbeid og et seriøst arbeidsliv. Det skal vi gjøre der vi mener det er nødvendig, men jeg må også si at vi har avdekket ganske mange områder innenfor våre bransjer, særlig innenfor fiskeindustrien, og vi har skriftlig bedt NHO-foreningene om et trepartssamarbeid og en kartlegging for å prøve å få det her til livs. Og vi har fått skriftlig tilbake hvor de sier at dette kan de ordne opp i selv. Vi skal følge det opp igjen, men vi er veldig skuffet over den holdningen som NHO har når det kommer til det konkrete. De er veldig flinke i festtalene sine til å snakke om et seriøst arbeidsliv og sosial dumping skal vi ikke ha, men jeg har enda ikke sett at de har sagt at noe er sosial dumping. Så jeg er veldig spent på hva vi får ut av det samarbeidet.

Jeg er også veldig glad for utspillet til Arve Bakke. Det er flere som har skrytet av deg i dag. Men i forhold til bemanningsselskaper og tariffavtalene, har vi i LO jobbet med å få på plass en tariffavtale som NHO har torpedert i 2 år. Nå ligger det snart noe der. Om det er godt nok får vi se på. Men vi trenger også, tror jeg, noe i tariffavtalene våre som regulerer det. For det er ikke bestandig enkelt for de tillitsvalgte ute å takle det her, så vi trenger noe veldig konkret å jobbe med.

Så litt til den store utfordringen, som også vi har. Det går både på likelønn og lavlønn. Hos oss er det stort sett lavlønne vi snakker om. Vi har mange grupper som systematisk har blitt hengende etter over tid. Da snakker jeg om de som konsekvent går på minstelønn og aldri

greier å få ut noe i lokale tillegg. Det er de store taperne i industrien. Det har vi signalisert igjen at det akter vi å gjøre noe veldig konkret med i forhold til dette tariffoppgjøret. Vi har kjørt den medisinen i mange tariffoppgjør, og det er samme medisin vi må bruke igjen, men jeg tror at den må bli mye kraftigere enn hva vi har gjort tidligere.

Så har jeg lyst til å si til slutt at vi har i mange år hatt denne frontfagsmodellen. Jeg tror det er helt riktig strategi å fortsette med den. Og all statistikk viser at dette har vært vellykket for hele det norske samfunnet og norske arbeidstakere. Så det skal vi fortsette med, men hvis dette skal bli varende over tid, så er vi også nødt til å ha en fleksibilitet og en mulighet til å rette opp de skjevhetene som ligger der i dag. Så lykke til alle sammen. Takk for det!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Jan-Egil. Da er det Eli Ljunggren sin tur og Thor Sannæs fra Norsk Arbeidsmandsforbund kan gjøre seg klar.

Rep. 27 – Eli Ljunggren, Fellesforbundet:

Dirigenter! Representantskap!

Tusen takk, Roar, for en kjempegod innledning. Jeg vil åpne med å si, klart og tydelig, at i Fellesforbundet er vi for likelønn. Vi er for likestilling. Vi er for at heltidsstillinger skal være en rettighet. Og vi er for at utdanning skal lønne seg. Men så er det sånn at vi må forhold oss til virkeligheten; privat virkelighet og privat sektor. Det er fremdeles sånn at vi har mange av de lavest lønnede kvinnene. De verste kontraktene – midlertidige ringhjelp-kontrakter – uten rettigheter i det som er Fellesforbundets tredje største seksjonsområde; hotell, restaurant og reiseliv.

Det er altså vår leder Arve Bakke, som sitter her nede, som skal gå først ut i front i privat sektor og sloss for lavlønne kvinner. Han sloss mye for i ungdommen sa han i lørdagens Dagsavis. Og det vil komme godt med det, Arve. NHO reiseliv har aldri gitt noe ved dørene. Men disse kvinnene her og også veldig mange menn som er lavlønne, veldig mange flerkulturelle medlemmer, finnes også klart i flere andre av våre seksjonsområder; grønn sektor og bekledning. De er også godt representert hos Ernas renholdere og Stures medlemmer i handelen. Nettopp derfor er det så viktig, for det står veldig lite om disse medlemmene i Soria Moria-erklæringen. Og det er mange tusenvis av kvinner som trenger betydelig politiske grep for å få et mer seriøst arbeidsliv og en seriøs og god arbeidsdag.

Det er gjort betydelig framsteg med at kvinnene i mye større grad har blitt lønnsarbeidere. Kvinnene tar en større del av kaka, men det er store og systematiske forskjeller. Noen av disse forskjellene kan vi gjøre noe med i inntektsoppgjørene. Derfor krever vi lavlønns tillegg, vi krever opprettholdelse og forbedring i garantiordningene og vi krever økte minstelønninger. Lavlønne må få ei lønn å leve av. Det blir ingen enkel kamp i privat sektor. Vi møter sterk motstand fra arbeidsgiverne. Samtidig vet vi at hvis vi går for langt, så undergraver vi våre egne arbeidsplasser. Enten blir de nedlagt eller omorganisert. Så da er det sånn at den store kampen for likelønn må vinnes utenfor tariffoppgjørene. Det er skremmende, synes jeg, at de kjempestore og viktige spørsmålene om deltid, altså rettigheten til å få hele stillinger, dette med pappapermisjon, alt det på en måte har kommet helt i bakgrunnen og druknet i likelønsspotten. Det er farlige veier å være inne på. For vi må følge opp regjeringen sine tiltak om å redusere bruken av såkalte ringhjelpemidler og midlertidigestillinger. Vi må få utvidet foreldrepermisjonen og få pappa til å ta en større del av den. Selv om det er kommet et stykke

på vei, så er det et voldsomt kjønnsdelt arbeidsmarked. Og det er ille å måtte erkjenne at selv om kvinnene tar mer utdanning enn før, og gjør det minst like bra som menn, så er arbeidsmarkedet fremdeles veldig, veldig kjønnsdelt.

Å gjøre mer med dette er langt viktigere enn denne offentlige likelønsspotten, som etter vårt syn har fått for stor oppmerksomhet, fordi vi mener det er en teoretisk konstruert ordning som ikke hører hjemme i den norske modellen for lønnsdannelse. Men det vi må evne, både i LO og regjering, det er at vi vil hjelpe andre mekanismer med å løse likelønnsutfordringene. De bør stå øverst på dagsorden helt til vi oppnår det. Og selv om våre utgangspunkt og virkelighet er veldig forskjellig, må vi stå samlet i LO, i privat og offentlig sektor. Det er det som er styrken vår i Norges største arbeidstakerorganisasjon. Godt lønnsoppgjør!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Eli. Da er det Thor Sannæs og Lars M. Johnsen fra Norsk Transportarbeiderforbund kan gjøre seg klar.

Rep. 67 – Thor Sannæs, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Dirigent! Representantskap!

Jeg vil også gjerne takke Roar for et bra innlegg. Som Kjellfrid så er jeg veldig fornøyd med at man nå har enda sterkere fokus på dette med deltidsproblematikk. Flere har vært oppe i forhold til dette med lavlønn. Jeg var også positivt overrasket over at det har kommet inn dette punktet om private tjenestepensjoner, og jeg blir din fremste våpendrager hvis du gjør som du sier og prioriterer det ved lønnsoppgjøret neste år. Så det synes jeg var veldig bra.

Men som du vet, hver gang jeg kommer opp her så snakker jeg om at jeg fremdeles synes vi har en vei å gå i forhold til de lavlønne. Det er noen som allerede har vært innom noen av de problemstillingene. Men også her har det faktisk skjedd noe. Tidligere så har det handlet veldig mye om at vi skal ha lavlønnsstillegg, nå går man faktisk inn og ser på dette med å forbedre garantiordningene. Det har vært noe av mitt hovedpunkt når jeg har vært oppe her før, at disse kronene de hjelper oss ikke, for sånn som systemet er med frontfagsmodellen og garantiordninger, så drukner de kronene for oss som går på minstelønnsgarantier og har normallønnsoverenskomster, altså ikke kan forhandle lokalt. Det er veldig viktig.

Det står i uttalelsen at hvis frontfagsmodellen skal være bærekraftig må den også bidra til en rimelig fordeling. For at jeg skal tro på denne uttalelsen, så ønsker jeg at noen kan komme opp og forsikre meg om; et av hovedproblemene våre er jo nettopp at mange av disse frontfagene, mange av de bestemmer rammene for hva vi får og det er stort sett svært vanskelig å gå ut over det. Det er det vi møtes med av arbeidsgiverne våre, at rammene er satt og vi kan ikke gå ut over det. Vi ser at en del av disse frontfagene drar hjem og henter det meste av lønnsstillegget sitt lokalt. Det betyr at vi blir hengende etter. Jeg er tillitsvalgt for vekterne og for oss er det viktig at hvis dette skal være troverdig så forventer jeg at frontfagene støtter oss når vi går ut og kommer til å kreve bedring i garantiordningene. Men for at dere skjønne hva det vil si, så vil det at hvis vi skal heve vår minstelønnsgaranti fra 85 % til 90 % og det betyr at vi krever minst 10 kroner i lønnsstillegg i år. Hvis vi skal øke det 95 % så vil det bety over 20 kroner i heving i timelønn. Jeg håper da inderlig at jeg har med meg frontfagene og alle dere andre hvis vi må gå til en streik for å få til det. Takk skal dere ha!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Thor. Da er det Lars Johnsen sin tur. Vær så god.

Rep. 90 – Lars M. Johnsen, Norsk Transportarbeiderforbund:

Dirigenter! Representantskap!

Jeg kan også legge meg på hyllingskoret til Roars innledning. Den var god. I tillegg støtter jeg Stein Gulbrandsens forslag til et nytt punkt i uttalelsen, som jeg synes var glimrende.

Det har blitt en lang uttalelse og den blir jo ikke mindre lang ved å støtte det som skal inn. Den inneholder veldig mye og det er veldig mye bra. Men det er ei side som jeg har lyst til å påpeke og som jeg synes vi må ha en diskusjon rundt, er LOs moderasjonspolitik. Den er nå ganske langvarig. Jeg kan ikke huske sist LO sa at de var i mot moderasjon. De har vært for moderasjon i alle år, så lenge jeg har vært med i fagbevegelsen og det begynner å bli noen år. Det er i ferd med å bli en religion for LO; moderasjonspolitikken. Derfor så blir dette litt å banne i kirka. Resultatet har de siste 10 år medført at industriarbeideren og HSH-ansatte har vært tapere både i prosent og kroner i lønnsutvikling. Og i de siste 5 åra så er det HSH-området som har vært de største taperne. De hadde i 2008 4,4 % lønnsvekst, mens finansnæringa hadde 9,2 %. Det var antakeligvis noen i finansnæringa som skjønte at nå er det krise på gang så nå er det om å gjøre å ta med seg pengene ut før skipet forsvinner. Det medførte at finansnæringa på den ene siden i snitt fikk 48 100 kroner i lønnsstillegg i 2008, mens våre folk i HSH-området fikk 16 500 kroner. Da er det spørsmål om; skal vi i solidaritet med de som kanskje lever i en utsatt næring sikre at Johansen-brødrene og Reitan-familien øker sin profit? Hvordan skal vi løse det? Hvordan skal vi komme offensivt ut i tariffpolitikken og kunne kreve mer der det er mulig å ta?

Norsk Transportarbeiderforbund har også bedrifter i konkurranseutsatt sektor. Alle våre langtransportsjåfører konkurrerer med de såkalte "tusen-euro-sjåførene", de som får 1 000 euro i måneden i lønn, eller fikk det i fjor. Nå har de gått ned til 800 euro i måneden. Moderasjonspolitikken løser ikke det problemet. Vi vet at det er biler med norske skilter, som trafikkerer i Norge, som er leaset ut til et polsk datterselskap med en ansatt fra Bulgaria der lønna er 370 euro i måneden. Hvordan skal vi komme det til livs? Moderasjonslinja løser ikke det. Det er kampen mot sosial dumping og det er organisering det dreier seg om.

Det er flere som har vært inne på vikarbransjen, som er den største utfordringen vi har innenfor transportnæringa der flere og flere blir innleid. Og hvis ikke vi nå i løpet av dette tariffoppgjøret klarer å få løst og få lagd en egen avtale etter svensk modell innenfor vikarbransjen, så må vi slå ring om Arve Bakke og bakke opp han i hans kamp for å få dette inn i tariffavtalen og inn i omfanget på alle avtaler.

Så til forslaget mitt. Jeg mener, til tross for at vi har en del mørke skyer og at det er et verdensmesterskap i moderasjonspolitik, som i dag kanskje er ledet av Island og Hellas, så er det ikke grunn for å være defensiv og legge oss mer på ryggen enn det vi gjorde i 2008 og i 2009. I uttalelsene fra 2008 og 2009 krevde vi bedring av kjøpekraften for alle, og jeg foreslår derfor at vi opprettholder den og har en offensiv tariffpolitikk også for inneværende år. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Lars. Da er det Jan Olav Andersen fra EL & IT som er nestemann på talerlista og Eldar Myhre fra Fellesforbundet kan gjøre seg klar.

Rep. 4 – Jan O. Andersen, EL & IT Forbundet:

Dirigent! Representantskap!

Jeg har tatt ordet til punkt 5 a) tredje avsnitt i uttalelsen. For øvrig så må jeg også være blant de som slutter meg til alle gode ordene til Roar her. Det var en utmerket tale og jeg, er likhet med mange andre, veldig glad for at han så klart og tydelig setter kursen i likelønnsdebatten.

Men jeg skal snakke litt om sosial dumping. Kampen mot sosial dumping er, etter mitt syn, en av våre aller, aller viktigste samfunnskamper. Taper vi kampen mot sosial dumping, så taper vi velferdsstaten. Intet mer, intet mindre. Et samfunn som tillater at store arbeidstakergrupper står utenfor eller har andre vilkår enn det som er gjengs i det samfunnet, kan ikke lenger kalles seg en universell velferdsstat. Da begynner vi å få mer enn oljeressursene våre til felles med en del land vi ellers ikke liker å sammenligne oss med. Derfor så er det helt avgjørende viktig at vi er i stand til å vinne kampen mot sosial dumping. Kampen for like vilkår i arbeidslivet.

Det har både fra regjeringen og fagbevegelsen vært gjort mye bra arbeid i denne kampen og for at denne kampen skal lykkes. Innføring av solidaransvar var et veldig bra og viktig tiltak. Aktiv organisering av utenlandske arbeidstakere har vært en helt riktig og nødvendig strategi. Dessverre så er det ikke fagbevegelsen i alle land som har valgt en sånn strategi i møte med utenlandske arbeidstakere, men det har vært helt riktig her. Det viktigste virkemiddelet og det viktigste enkeltvirkemiddelet i denne kampen, har vært lov om allmenngjøring av tariffavtalene. Og det er veldig sterkt beklagelig at arbeidsgiversiden med så stor styrke har reist kamp mot hele denne loven. En konsensus om at kollektive tariffavtaler er et fornuftig grunnlag for å regulere forholdene på arbeidsmarkedet, er helt sentralt i det klassekompromisset som danner grunnlaget for den norske eller nordiske modellen, eller hva vi velger å kalle det. Når den konsensusen om at de kollektive nasjonale tariffavtalene er et fornuftig grunnlag i arbeidslivet ikke lenger er til stede, så truer det etter mitt syn hele grunnlaget for den arbeidslivsmodellen som vi har valgt.

EL & IT Forbundet deler helt klart den oppfatningen som kommer fram i uttalelsen om at det må bli enklere å få allmenngjort tariffavtaler. Det har vi også gitt klart og tydelig uttrykk for i vårt høringsvar når endringene i loven var ute på høring i fjor. Men vi er imidlertid svært skeptiske til å erstatte dagens system for allmenngjøring med en mer partsstyrt modell. Et såkalt supplement til dagens ordning, vil etter vårt syn, raskt bli hovedmodellen som gjør det mulig for myndighetene å henvise spørsmålene til partene. På denne måten så kan vi altså risikere at arbeidsgiversiden får en mer avgjørende innflytelse på muligheten til allmenngjøring enn hva som er tilfelle med dagens ordning.

Det er bred enighet innad i norsk fagbevegelse om at allmenngjøring av tariffavtaler er et bedre virkemiddel enn minstelønnsregulering. Vi har aldri vært noen tilhengere av nasjonal minstelønn eller minstelønnsreguleringer i arbeidsliv. I forlengelsen av det så er det viktig å sikre at allmenngjøring av tariffavtaler er et reelt alternativ til minstelønn, ikke et system for å etablere minstelønn.

På denne bakgrunn er vi skeptiske til den åpningen som ligger i uttalelsens punkt 5 a) tredje avsnitt, men så har vi også forståelse for at dette er andre som må gjøre seg andre vurderinger av, og det er viktig for andre forbund å få utforske den muligheten som ligger i en sånn partsstyrt modell gjennom årets forhandlinger. Vi har ikke tenkt til å gå i mot. Men vi har

tillatt oss, for å understreke den enigheten jeg er helt sikker på er i Representantskapet, og målet med en slik prosess, og også for å berolige oss litt mer engstelige og forsiktige folk i EL & IT Forbundet, så har vi tillatt oss å fremme et lite tilføyesforslag i det siste avsnittet der man skal henvende seg til regjeringen med sikte på å få et enklere system for allmenngjøring. Og forslaget lyder så enkelt som: "med minst dagens nivå og omfang". Dette for å sikre at vi ikke nå er på vei mot et system der vi går ned og ned på nivå av det vi faktisk allmenngjør. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Jan Olav. Da er det Eldar Myhre sin tur og Roy Pedersen fra Oslo fylke kan gjøre seg klar.

Rep. 29 – Eldar Myhre, Fellesforbundet:

Ja, dirigent, det var mye positivt i det forslaget som er lagt fram og det er også mye positivt i det Roar tok opp. Men jeg vil likevel gå videre på det på det temaet som Jan Olav var inne på nå rundt sosial dumping.

I 2004 så gjorde vi et stort detektivarbeid i deler av fagbevegelsen for å få dokumentert sosial dumping, som igjen førte til at vi fikk allmenngjort tariffavtalene på petrokjemiske anlegg. De var lenge enslige svaler, men så kom heldigvis etter hvert byggfagene skritt for skritt, og til sist så måtte vi føre en lang og seig sak for verftene på samme området. Og for hvert skritt vi har tatt så har arbeidsgiverne blitt mer og mer rabierte for å unngå en regulering av minstelønn via allmenngjøring. De tapte jo så det suste når de gikk til rettsak mot Staten ved Tariffnemnda når det gjaldt skipsverftene. Allikevel så vil de nå kjøre den saken for EU i håp om at det skal bli en lignende dom for norsk arbeidsliv, som en tidligere har fått i en rekke andre europeiske land, og som svensker den dag i dag ikke vet hva de skal gjøre med. Men det de her gjør er å prøve å ta ut avtaleverket til en sak mellom partene, til å gjøre den til en sak for EU-retten der vi som fagbevegelse blir plassert på sidelinja i forhold til disse helt vesentlige spørsmålene. Vi kan ikke leve med det. Vi kan bare ikke leve med det.

Jeg vil ta et eksempel. En kokk tjener ca 280 000 kroner i året som faglært. 280 000 kroner i året er ikke mye. Allikevel så blir det tatt inn vikarbyråer som ligger betydelig under dette i lønnsnivå, som igjen konkurrerer med andre vikarbyråer, som igjen fører til at de som betaler dårligere vinner kontraktene. Og du har en sånn spiral som går nedover hos de lavlønne. Da vil jeg si; det nytter ikke å heve likelønnsputter og hva du vil, hvis du ikke har gulvplanker. Da kan du bare glemme det. Det som skjer på hotellene og i catering, hvis vi ikke sikrer gjennom allmenngjøring, er at du hever lønna 40 % og du har nesten ikke ansatte igjen. Og de som er igjen som vikarer tjener dårligere enn det de gjør i dag. Derfor er dette et helt avgjørende poeng for hvorvidt vi mener alvor med å sikre de lavlønne. Helt avgjørende.

Jeg vil da vise til det forslaget som jeg har kommet med, som er til punkt 6 c) i oppsummering av krav, som er en tilleggssetning: "Sikre avtaleverket og Allmenngjøringsloven mot sosial dumping". Og i det ligger det selvsagt at vi må finne nødvendige tiltak hvis EU fatter en feil dom. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Eldar. Da er det Roy Pedersen sin tur og Eva Jenssen fra Norsk Arbeidsmandsforbund kan gjøre seg klar.

Rep. 97 – Roy Pedersen, Oslo fylke:

Dirigent og fagforeningskamerater!

Først litt stikkord om sykelønnsdebatten. Det er viktig for oss å holde klart at sykefraværet skapte krisemaksimering. Gode eksempler på redusert sykefravær er bra. Vi må tørre å si at deler, understreker deler, av arbeidslivet brutaliseres. Norge består ikke kun av middelklasseiere som man kan tro ved å høre på en del eksperter. Hovedproblemet hos oss er også at rundt 100 000 er registrert arbeidsløse og vi må ha større fokus på hvordan disse kan komme inn igjen. Da kan sykefraværet gå opp. Det er ikke klokt å pålegge arbeidsgiver økte økonomiske forpliktelser, sånn som denne ekspertgruppa foreslår, uten at flere kan bli utenfor. Det var dette vi også var uenige i 2006 og jeg synes vi skal holde på det. Da oppfatter jeg Roar sånn at han er også enig i det når han sier følgende at LO er garantisten for å bevare verdens beste sykelønnsordning.

Så litt om LOs kvinnekamp sett fra en enkel mann. Jeg mener det betyr å starte jobben for å rette opp en skeivhet som har vart alt for lenge. Det betyr å prioritere lavlønne og at kvinner skal lønnes på lik måte som menn med tilsvarende utdanning og ansvar. Det betyr å jobbe for faglige rettigheter. Det betyr å høyne de sentrale oppgjørenes betydning. Og det betyr å praktisere frontfagsmodellen i tråd med hele LOs behov. Da er det oppsummert for meg omtrent sånn; prioritering av likelønnskamp pluss samtidig å styrke LO er lik bra.

Så skjønner jeg, og i likhet med meg, at man er opptatt av kampen mot sosial dumping. Jeg hørte godt på det Jan Olav sa i forhold til det som kom fra EL & IT Forbundet, og jeg skjønner jo at han er opptatt av det. Men jeg tror kanskje, Jan Olav, at det er klokt å la de formuleringene stå sånn som de står, hvis ikke så kan vi faktisk komme i en litt vanskelig situasjon, hvor det med å realisere det som en del av en tariffavtale kan bli vanskeliggjort. Og det tror jeg vi kan ha behov for, jamfør alle de innleggene som har vært her.

Så til det om kjøpekraft. Ja, jeg synes jo en del av denne debatten om lønn også handler om det at økt kjøpekraft skaper arbeidsplasser. Utviklingen i Norge på 2000-tallet har jo vist det da, og sånn sett så mener jeg at Lars Johnsen fra Transport har et poeng. Jeg mener i utgangspunktet at verden ser sånn ut. Det er uregulert kapitalisme som truer deler av industrien og ikke lønningene. Og for eksempel ute i Europa så foregår det en ganske storstilt avindustrialisering, nedbygging av offentlig velferd og redusering av faglige rettigheter uavhengig av lønnsnivået. Det foregår i Latvia og det foregår i Frankrike. Derfor må vi også tenke oss om to ganger før vi anbefaler en generell innstrammingspolitikk. Sånn sett så mener jeg også at Fagforbundets forslag har absolutt noe for seg. Krisen er ikke over. Litt is i magen er det lurt å ha. Så kan det være lurt å tenke på valget i 2011. Og arbeidsparolen må fortsatt være arbeid til alle, og at ikke handlingsregelen er jobb nr 1.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Roy. Da er det Eva Jenssen sin tur og Vidar Stang fra Telemark fylke kan gjøre seg klar.

Rep. 68 – Eva Jenssen, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Kjære Repskap!

Takk til Roar for en glimrende innledning. Dokumentet synes jeg er veldig bra. Men det jeg er opptatt av er lønnsforskjeller. For lønnsforskjeller i Norge i dag er større enn det de har vært noen gang. Vi har et garantitillegg på 85 % i industrien og vi ser at industrien ikke er de som tar ut mest i lønnsoppgjørene. Da er de lavlønne heldige som har 85 %, men vi har hele tiden 85 % av det industrien tar ut. Så for de lavest lønte til gjennomsnittet i Norge, så øker og øker forskjellene mer og mer. Dette må vi gjøre noe med.

Nå er det vel godt at Stoltenberg er her. Er han det? Ja, den er god. Våre medlemmer i Trøndelag har ikke råd til å betale strømregningen. 12 kroner kilowatt, har dere hørt noe verre? Det er jo helt forkastelig. Og her har vi ei rødgrønn regjering som sitter og enda så får vi i Trøndelag strømpriser som ikke ligner grisen. Vi stemte jo rødgrønt, vi også. Og nå blir vi rammet av den.

Det vi vil prøve å gjøre i lønnsoppgjøret er å få hevet garantitillegget. Men for å få arbeidsgiversiden her til å snu på den, så havner vi ut i en streik. For de har vært bastante de siste 10 årene på å ville fjerne garantitillegget. Og det er fordi det har gitt uttelling til lavest lønte. Jeg er jo litt skremt over tvungen lønnsnemnd i den forbindelse. Skal vi ta ut våre lavest lønte ut i streik og så blir det tvungen lønnsnemnd. Hva får vi da? Vil de føle seg lurt? Vil vi klare å ta de kronene vi må for å få hevet lønna? For å heve lønna, det skal vi.

Jeg er veldig glad for at det er med et punkt om sosial dumping og innleie av arbeidskraft. I bransjene våre konkurreres det om tiendedels sekunder for å få et tilbud. Og det er lønna vår og arbeidstida vår det konkurreres om. Hele den kommunale statlige etaten kjøper etter lavest pris, de spør ikke om kvalitet. Sånn tror jeg det er i mange bransjer i dag, at det er det laveste tilbudet som får det. Jeg er litt skremt over veibygging og litt sanne ting også jeg, fordi det er ikke alltid at kvaliteten er som den skal være. Og for meg, om du kaller det likelønn eller lavlønn, er klinkende likegyldig, for mer lønn må vi ha. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Eva. Eva spurte om Stoltenberg er i salen. Selv om dere ikke ser han, så er han her. Både nestlederen og organisasjonssekretæren sitter her, og de er partilederen sine ører i denne sammenheng. Så fortsett å snakke til Stoltenberg, dere. Vær så god, Vidar Stang. Neste på talerlista er Peggy Hessen Følsvik fra Handel og Kontor.

Rep. 103 – Vidar Stang, Telemark fylke.

Dirigent! Kamerater!

Jeg representerer LO i Telemark og aller først, Roar, takk for en kjempegod innledning og ikke minst var stilen god, men jeg synes innholdet var fantastisk bra denne gangen her. Men det er et par ting jeg ønsker å sette litt ekstra trykk på.

Det er ikke noen tvil om dette med heldid, at det er en ting som vi absolutt nå burde få gjort noe med. I likhet med det så har vi i LO Telemark et veldig godt samarbeid fagforeningene imellom, og fagforbundene imellom, og ikke minst med Fellesforbundet. Det med useriøse aktører er også en ting som vi absolutt må sette på dagsorden. Langt, langt mer enn det vi kanskje greier. Da er det en arbeidsgiver, som i hvert fall vi, burde kunne gjøre noe med, og det er våre egne kommuner. Vi hører stadig at våre egne kommuner når de skal ha innleid

arbeidskraft, så går de til useriøse firmaer. Vi hører også at de bruker useriøse firmaer når det gjelder byggebransjen. Det er noe vi burde få gjort noe med og sammen kan vi kreve det på vårt nivå.

Om halvannet år så er det faktisk kommunevalg igjen. Jeg har vært med i dette gamet her i over 20 år og jeg har kjempet for både Arbeiderpartiet og rødgrønt i alle disse årene. Og en ting som vi har hatt på dagsorden hver eneste gang det er dette med heltid. Nå må vi stemme på disse partiene her for at vi skal få orden på heltid. Vi står altså med det samme spørsmålet også for 2011. Så jeg håper at dette trepartssamarbeidet, som nå skal settes i gang, kan komme med noe før neste valg, slik at vi kan gå ut i valgkampen for 2011 der vi velger våre arbeidsgivere, og sier at nå er dette løst, nå er det blitt slik at det er kommet til enighet om at de som ønsker heltid det skal få det. Da har vi løst en kjempe utfordring for veldig, veldig mange kvinner. Det må bli vår oppfordring at vi får det på plass, så skal vi sørge for at vi får de fleste kommuner, alle kommunene i Telemark, til å ha et rødgrønt flertall. Det må være oppfordringen vår. Så får vi sammen på lokalt plan og fylkes plan, jobbe fagforbundene sammen med å sette hverandres utfordringene og gå sammen, enten det er heltidsstillinger innenfor hotell og restaurant eller om det er innenfor Fellesforbundets sosiale dumpingskamp. Så det må bli mitt budskap. Få orden på det, så kan vi se framtida lyst i møte.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Vidar. Da er det Peggy Hessen Følsvik sin tur og Siv Karin Kjølmoen fra Fellesorganisasjonen kan gjøre seg klar.

Rep. 45 – Peggy Hessen Følsvik, Handel og Kontor i Norge:

Dirigent! Representantskap!

Jeg slutter meg til alle de som har takket for en god innledning her, Roar. Det sier meg at vårens vakreste eventyr i 2010 blir et tariffoppgjør med et likelønnsperspektiv, hvis vi vil.

Likelønnskommisjonen la fram innstillingen sin i 2008, og dessverre gikk det litt sånn som vi fryktet etter at innstillingen ble lagt fram. Det var forslag om kvinnepott i offentlig sektor som fikk nesten all oppmerksomheten, og de andre forslagene til tiltak har nesten dødd bort i stillhet. Det med et styrket likestillingsombud. Det med selvstendig opptjening for pappapermisjon. Kommisjonen var helt tydelig på at det var et samlet sett med tiltak som må til. Vi har i veldig stor grad diskutert likelønsspott. Det er sånn at i Handel og Kontor er vi for økte rammer for enkelte grupper i offentlig sektor, men likelønnsgapet er faktisk størst i privat sektor.

Den skissa som legges fram her i dag, den legger et godt grunnlag for at vi som forbund kan komme et godt steg videre ved vårens oppgjør. Men ei utfordring for oss når det gjelder likelønn, er at de ulike områdene våre krever så ulike virkemidler. For oss så er det sånn at lønnsutviklingsgarantier i enkelte overenskomster er et eksempel på det som virker. Det betyr at vi må styrke disse og vi må få de på flere områder. Et annet eksempel er innenfor finanssektoren der vi også har medlemmer. Der er det nesten total mangel på sentral lønnsdannelse, som er med på å skape det absolutt største lønnsgapet vi ser innenfor en enkelt sektor. Men den største utfordringen innenfor servicesektoren det er kampen for fulle stillinger og retten til ei lønn å leve av. Det hjelper veldig lite om vi har fått og skal fortsette å få timelønna opp på et anstendig nivå, når det ikke er noen som gis mulighet til å jobbe fulltid lenger.

Likelønnskommisjonen sa ingenting om deltid. Det var det et eget utvalg som kom senere på høsten i 2008 som skulle mene noe om, om deltid og sammenhengen med skift- og turnusordninger. Hva sa de? Om retten til heltid så sa de ingenting. Det vil si at de sa: "Utvalget er av den oppfatning at det er for tidlig å slå fast om bestemmelsen bidrar til å redusere andelen av arbeidstakere som har uønsket deltid". Det var i oktober 2008 og nå er vi i februar 2010. AKU-tallene, de siste jeg har sett er fra 3. kvartal i 2009, sier at vi har 62 000 undersysselsatte, eller også kalt deltidsarbeidsledige. For det er nemlig det disse damene er, og de er stort sett damer. 80 % av de er kvinner. Denne andelen går ikke ned. Det her er AKU-tall, og vi vet at det her er store mørke tall. Svært mange av de som ønsker større stillinger kommer aldri så langt som til å bli et tall i AKU-statistikken, og langt mindre til tvistenemndsbehandling. Sånne standarder og sånne tilstander kan ikke vi akseptere. Derfor arbeider vi i Handel og Kontor nå med å utforme krav til mertidstillegg som et verktøy for å skaffe våre deltidsarbeidsledige medlemmer ei lønn å leve av.

Men det er ikke nok. Det er bare et steg på veien til det vi egentlig vil ha og som LO-kongressen var med på å fastslå, og som likestillings- og diskrimineringsombudet er helt enig med oss i vil være et av de viktigste likestillingspolitiske grepene, nemlig lovfesting av retten til heltid. Det nytter ikke å komme med noen partssammensatt utvalg til Kim Nordlie på Solli plass. Han vil ikke snakke om det. Det er ikke noe problem sier han. Vi skal gjøre vårt vi til å bøte på likelønnsgapet i privat sektor, men det viktigste bidraget og viktigste grepet, Helga, det kan regjeringen bidra med, og det er å lov feste retten til heltid, også innenfor privat sektor. Hvis vi skal klare å endre på strukturen, så er det LO-fellesskapet nok engang som må gå foran, og det er kun når vi drar i samme retning på tvers av forbund og sektorer, at vi kommer dit vi vil. Lykke til, til oss alle sammen!

Gerd-Kristiansen:

Takk skal du ha, Peggy. Da er det Siv Karin Kjølmoen og neste på talerlista er Lill Sæther fra Norsk Tjenestemannslag.

Rep. 38 – Siv Karin Kjølmoen, Fellesorganisasjonen:

Representantskap! Dirigenter!

Jeg vil si tusen takk, jeg også, til deg, Roar. Du hadde en glimrende tale. Jeg synes det var fantastisk at du klarer med fynd å snakke om likelønn, som også Turid var inne på, med samme styrke som du har gjort om pensjon. Veldig bra, og det lover godt for årets oppgjør.

For dette er det året hvor vi alle sammen har muligheten til å oppnå likelønn i dette landet. Om vi ikke vi når akkurat det målet vi vil i årets oppgjør, så har vi noen år framover, som helt sikkert likelønn vil stå på dagsorden. Det sa Roar, og det tror jeg på. Jeg tror at det er slik vi skal ha det framover en stund.

At vi ikke har likelønn i Norge, tror jeg og tør jeg påstå, er en villet politikk over lang tid i Norge. Selv om vi kvinnfolk har vært ute i arbeidslivet de siste 30 - 40 årene og størstedelen av kvinnfolkene er ute i arbeidslivet, så er det fremdeles sånn at det ikke er likelønn. Selv om vi har tatt jobbene som vi tidligere gjorde hjemme, omsorg for barn, unge, eldre og syke, så er ikke dette arbeidet like verdsett som de typiske mannsdominerte yrkene. Det er en villet politikk at de som jobber i oljeindustrien skal ha høyere lønn enn de som jobber i barnevernet. Det er også en villet politikk at de som jobber i jernbaneverket skal ha høyere og bedre tillegg

enn de som jobber i pleie- og omsorgssektoren. Det er også en villet politikk at de som jobber i byggevarehandelen skal ha 100 %-stillinger, mens de som jobber på Rema 1000 skal ha deltidsstillinger. Dette handler ikke om at mannfolk er bedre til å forhandle enn kvinnfolk. Det handler om at det er noen andre som vil dette her, og det er vi nødt til å gjøre noe med.

LO er den organisasjonen som skal gå veien framover og vise at de er nødt til å gjøre noe med det. Det er LO som organiserer folk i alle bransjer i hele Norge. Det er de som har muligheten til å gjøre det. Den uttalelsen som ligger foran oss i dag viser veien for oss alle sammen til å få løst både deltidspromatikk, likelønnsproblematikk og andre ulike problemer i de ulike bransjene vi har. Vi kan tydelig lese at den uttalelsen som ligger foran oss er ord som er veid opp mot hverandre, tolket og forklart, men likevel så er det helt klart en uttalelse som jeg godt kan gå for. Uten at vi i LO er enig, så vil vi aldri oppnå likelønn i dette landet. Denne uttalelsen balanserer også forholdet mellom privat og offentlig sektor på en bra måte. Det som nå gjenstår er at vi klarer å bli enige innenfor hvert enkelt tariffområde om strukturer og tiltak, som igjen kanskje kan løse litt ekstra rammer for blant annet offentlig sektor, hvor jeg kommer fra. For jeg leser Soria Moria 2 og regjeringen sier at de skal hjelpe oss med å oppnå likelønn på en eller annen måte. Og vi håper på at det blant annet også blir økte rammer. Lykke til alle sammen!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Siv Karin. Da er det Lill Sæther og neste på talerlista er Kenneth Larsen fra Fellesorganisasjonen.

Rep. 88 – Lill Sæther, Norsk Tjenestemannslag:

Dirigenter og kamerater!

Roar, det var bra dette, vet du. Jeg er enig i det du sa og innstillinga er bra. Jeg er også stolt av LO, sånn som Stein sa, men jeg tror du glemte å legge vekt på en sterk fagbevegelse i det du nevnte. Jeg tror at uten den så kunne regjeringa ha gått andre veier, for å si det sånn, også den regjeringen vi har i dag. Jeg glad for at ørene til Stoltenberg er her. Det var sånn jeg forsto det. For jeg pleier faktisk å si til han at noen må holde han i øra. Det må et sterkt LO og LO gjøre.

Jeg er veldig glad for det som står her om etter- og videreutdanningsreformen – det er på høy tid – og tjenestepensjon i privat sektor. Vi har fremmet et forslag til uttalelse på Trondheimskonferansen i årevis, som jeg blant annet har stått bak, som har veldig mange av disse formuleringene i seg. Jeg synes nesten det er merkelig at ikke man har fått til noe på dette for lenge siden. Jeg er også veldig stolt av NTL og Turid Lilleheie som har stått så glassklart på likelønnskravet.

I LOs høringsuttalelse til Likelønnskommisjonens forslag så åpner man for økte rammer i offentlig sektor, for å gi kvinner, som har blitt liggende etter i lønnsutviklingen, større tillegg. For meg så blir det veldig liten forskjell på ordene her. Det vi er enige om er at nå er det på tide med et likelønnsloft. Jeg må også avlegge Arve Bakke et besøk og si at på Trondheimskonferansen så sa han at han ikke ville gå i mot dette. Og det er jo et langt steg å ta fra å kalle det tull. Etter mine begreper er det ikke noe mer tull med en pott eller et bidrag fra regjeringen til likelønn, enn til AFP i privat sektor. Det var vi alle veldig glade for at kom.

Selvfølgelig er det mange utfordringer – det kjønnsdelte arbeidsmarkedet for eksempel. Jeg tror faktisk at hvis det blir mer lik lønn mellom sektorene, så vil også arbeidsmarkedet bli mindre kjønnsdelt på sikt. Vi må også bruke ulike måter, strategier og kanaler for å løse de andre utfordringene vi har, men ikke sett det opp mot et likelønnsloft i hovedtariffoppgjøret i år. Og når ble det vanlig for LO å ikke gjøre noe med en ting, fordi vi har utfordringer som også må løses. Det må ikke bli en unnskyldning, som sagt.

Vi har vært solidariske med fagforeningskamerater i privat sektor. Vi har stått på solidaritetsalternativet. Vi har støttet frontfaget. Og som sagt, tjenestepensjon i privat sektor. Vi har vært solidariske i kampen mot sosial dumping. Vi håper at lavlønnte kvinner i privat sektor får et løft i dette oppgjøret og jeg vil ikke være med på at deres krav settes opp mot våre. Jeg hørte ikke at du gjorde det, Roar. Jeg hørte ikke at Eli eller Eldar sa det heller. Vi snakker om solidaritet.

Kvinner krav om likelønn er et rettferdig lønnskrav. Det at kvinners arbeid ikke verdsettes like høyt som menns, med ulik lønn som resultat, er også et samfunnsproblem. Og det er et samfunnsproblem på linje med sosial dumping. Begge deler er helt uakseptabelt. Og jeg spør meg; hva er egentlig den prinsipielle forskjellen i et rettferdighetsperspektiv på sosial dumping og systematisk underbetaling av kvinner?

Roar sa at vi må prioritere. I år skal vi prioritere kvinner og lavlønnte. 2010 må bli det året vi får et solidarisk lønnsoppgjør og det må bli det første året i en lang rekke hvor menn viser solidaritet med kvinner. Og takk for det!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Lill. Da er det Kenneth Larsen sin tur og Ove Toska fra EL & IT Forbundet kan gjøre seg klar.

Rep. 41 – Kenneth Larsen, Fellesorganisasjonen:

Representantskap! Dirigenter!

Jeg slutter meg til de som har vært på talerstolen her og gitt en honnør for innlegget ditt, Roar, og for det fremlagte dokumentet. For utenforstående så kunne dette kanskje etter hvert begynne å minne om Nordkoreanske tilstander, men de kjenner ikke til hva slags debatt som ligger forut for det forslaget til vedtak som ligger her. Som flere har vært inne på så viser du med innlegget ditt, Roar, at du anskueliggjør de utfordringene som en fagbevegelse, som gjenspeiler hele arbeidslivet i Norge, faktisk står overfor. Du gjør det på en måte som er begripelig for oss og utenforstående, og som sier noe om svære utfordringer.

Jeg synes, når vi har kommet fram til et forslag som ligger foran oss nå, som oppsummerer kravene foran tariffoppgjøret, så er det grunn til å være stolt av å være medlem i en fagbevegelse som klarer å gripe helheten, og som ikke først og fremst har snevre interesser på dagsorden. For det er litt det vi har møtt når jeg, som representerer et forbund med 80 % kvinner, henger oss på en likelønnskommisjon som sier at en pott er det avgjørende for å gjøre de grepene som skal til. Likelønnskommisjonen hadde gode intensjoner, men de bruker pottbegrepet sitt som et eksempel på hvordan det er mulig å gjøre visse grep. Jeg er helt sikker på at både Likelønnskommisjonen, og andre som er opptatt av kvinners rettigheter i samfunnet, de ser at dette først og fremst handler om å gi særegne rammer innenfor et oppgjør, og nødvendigvis tror jeg også flere oppgjør, for å få det på plass. 50 år har gått siden

både regjering og LO nedskrev avtaler overfor samarbeidspartnere om å gjøre noen skikkelig grep om likelønn i samfunnet vårt. Det er på høy tid at vi faktisk nå har en plattform som kan komme oss et betydelig steg videre. Tidligere LO-ledere har blitt betegnet som at de går spagaten når de skal samle disse kravene. Jeg vet ikke om du opplever at du har fått skrevet, det tror jeg ikke Roar. Men i disse tider så handler dette mer om at du faktisk har gjort et hopp og du lander fjellstøtt på det du kommer med. Takk skal du ha!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Kenneth. Da er det Ove Toska sin tur og Karin Mathisen kan gjøre seg klar.

Rep. 6 – Ove Toska, EL & IT Forbundet:

Dirigent! Fagforeningskamerater!

Det er blitt veldig mye skryt på deg i dag, Roar, og ikke minst i forhold til den tariffpolitiske uttalelsen som legges fram her i dag. Jeg har en liten ambisjon om å kanskje gjøre den enda litt bedre, så jeg håper jeg får Representantskapet med på det.

Først i forhold til dette med stabil valutakurs i forhold til konkurranseevnen i industrien. Det er jeg veldig enig med deg i, Roar. Dette er svært viktig. Derfor er jeg litt skuffet over at dere bare viser til verktøykassen hva angår renter i den sammenheng. Jeg kunne tenke meg at vi utvider verktøykassen med litt andre forhold i den sammenheng og tenker lite grann i forhold til en mer aktiv valutakurs som forsvarer valutakursen. Jeg tenker også i forhold til å innføre skatt på valuta og finanstransaksjoner. Jeg har formulert et forslag som jeg håper det er plass for å ta inn i uttalelsen, som er som følger:

”Norges Bank må derfor ta i bruk hele sin verktøykasse i en aktiv valuta- og finanspolitikk, og ikke bare rentepolitikken. I tilknytning til dette må nå Regjeringen bidra med nødvendig verktøy som skatt på valuta- og finanstransaksjoner. (Tobin-skatt)”

I tillegg så var du innom en del andre viktige ting i innlegget ditt, som også gjenspeiler seg i den tariffpolitiske uttalelsen. Jeg skal komme litt mer tilbake til den. Men en ting som bekymrer meg sterkt, er de signalene som pågår om kraftige kutt i statsbudsjettet i 2011, i forhold til de signaler som skal være gitt ut i departementene. Her snakkes det faktisk om kutt i 4 % størrelsesorden. Det uroer kraftig. Vi er definitivt ikke igjennom den tøffe situasjonen med arbeidsledighet og ny uro i arbeidsmarkedet. Og det vi ser ute i Europa med arbeidsledighet i størrelsesorden 20 % og kanskje enda høyere, ja det er grobunn for sosial uro. Derfor er jeg veldig enig med de som sier og viser til den alternative motkonjunkturpolitikken som de rødgrønne har med suksess framført i vårt land.

I forbindelse med dette med kuttet og signalene om det, så har jeg formulert også et avsnitt som jeg ber om tilslutning til å få inn i uttalelsen:

”Regjeringens kraftfulle motkonjunkturpolitikk har gjennom tiltakspakkene reddet bank- og finansnæringen samt bidratt til sårt tiltrente arbeidsplasser i en hardt rammet bygg- og anleggsbransje.

Signaler om betydelige kutt og innstramminger inn mot budsjettarbeidet 2011 gir grunn til bekymring. LO minner om en rekke oppgaver som er uløste innen sosial boligbygging, kollektivtrafikk, øvrig infrastruktur og vedlikehold av offentlige bygninger.

Den varslede krisen inne verkstedsindustrien må fremskynde en stimuleringspakke for utfasing og rehabilitering av kystens utdaterte ferge-, transport- og kystflåte.”

Til det siste, så er det klart at det alene ikke vil løse krisen i verkstedsindustrien, men det er klart det kan være et viktig bidrag i så måte. Når vi vet at det på kysten i dag går ferger som er over 40 år gamle, så er det på høy tid at mye av dette fases ut, rehabiliteres osv, og at det lages en egen tiltakspakke i forhold til dette.

Så er det dette med handlingsregelen i forhold til nevnte kutt i 2011. Vi må ikke gjøre det så katolsk at handlingsregelen er det viktigste styringsmomentet i regjeringens politikk. Det er sånn at den samfunnsmessige renten som har gitt avkastning på oljefondet de siste årene, pensjonsfond utlandet som det nå heter, har ikke vært noe særlig imponerende. Hvis vi tenker litt i forhold til den massearbeidsledigheten som vi har innenfor noen av yrkene fremdeles her i Norge – jeg sier massearbeidsledighet for det er en god del arbeidsledighet innenfor en del yrker og det kan bli verre – så må vi bruke pengene aktivt også på det området og ikke styre mot kutt allerede i 2011. Det kan godt være at situasjonen blir bedre over tid, men en aktiv politikk i forhold til sysselsetting og bygge ned den voksende arbeidsledighetskurven, er og må være den viktigste faktoren i den rødgrønne politikken.

Så til EVU. Der hadde jeg håpet at du la fram en plan, Roar, slik du har gjort på en rekke andre områder. Det snakkes om smarte hus og det snakkes om energinøytrale hus, men det snakkes i betydelig grad mindre om kunnskapen til de som skal bygge og installere disse husene. En plan her, Roar, hadde jeg satt veldig stor pris på.

Jeg skal da runde av med å ønske hverandre lykke til med kommende tariffoppgjøret. Vi har spent buen høyt, men jeg er sikker på at vi i fellesskap skal kunne gjennomføre dette. Lykke til alle sammen!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Ove. Da er det Karin Mathisen sin tur og neste på talerlista er Jan Davidsen fra Sekretariatet.

Rep. 22 – Karin M. Mathisen, Fagforbundet:

Kjære Repskap! Kjære Roar!

Tusen takk for innledningen. Jeg må få lov til å starte med å si at den høringen og innstillingen fra Sekretariatet er en velbalansert innstilling mellom offentlig og privat sektor. Det setter vi i offentlig sektor veldig pris på.

Jeg har lyst til å slutte meg til alle de som snakker om heltid, deltid, lavlønn og likelønn, så jeg skal ikke gjenta det som har blitt sagt. Men jeg har lyst til å si noe om en ting, og det er i forhold til punkt 5 om sosiale og strukturelle spørsmål og det om et trygt og mer seriøst arbeidsliv.

Hvis det skulle være sånn at det er noen som er den villfarelsen at de tror at sosial dumping og vikarbyråer og bemanningsforetak er noe som bare foregår i privat sektor, så skal jeg altså avlive den myten her og nå. Jeg kommer fra Hedmark. Jeg har lyst til å si litt om noe vi har gjort der. Vi har kartlagt vikarbyråer og bemanningsforetak i kommunene i Hedmark, som

består av noen og tjue kommuner. Og jeg må si vi har fått sjokk. Vi har rett slett fått sjokk. Vi vet at medlemmene våre sliter med å få heltidsstillinger. De sliter med å få fast ansettelse. Og så opplever vi at bare i Hedmark så er det 13 - 14 vikarbyråer som opererer i offentlig sektor, og mange av dem er rimelig useriøse. En av dem vi har fått tilgang på kontraktene til, bare som et eksempel, er en kommune som skulle ha tre sykepleiere og der tilbyr vikarbyrået to sykepleiere på 150 % stillinger, ikke overtid. Dette er god tatt av den kommunen. Det som står i kontrakten at firmaet skal ha, er den lønna som kommunen faktisk betaler de sykepleierne med fast ansettelse, og så skal de ha sin profitt. Det er da vi begynner å spørre de ansatte om hva de forskjellige får i lønn, og så sier de at det tør de ikke fortelle oss. Det vi opplever da er at vi får under hånden vite at man skriver under på at man har taushetsplikt i forhold til hva som er avlønninga. Dette er skumle greier, folkens, og vi har tenkt å grave videre. Vi har et par stykker i Fagforbundet i Hedmark som er flinke til å grave. Nå har de begynt i regnskapene til kommunene for å finne ut hva de virkelig bruker på disse vikarbyråene.

En annen ting vi opplever er at våre tillitsvalgte blir truet av administrasjonen med å få skriftlige advarsler, fordi de går og snakker med oss som er høyere opp i systemet i Fagforbundet. Da begynner det nesten å bli sånn at vi lurar på om vi bor i et annet land, altså. Kanskje tror dere jeg overdriver, men jeg gjør faktisk ikke det.

Det jeg har lyst til å si er at vi i offentlig og privat sektor er nødt til å stå sammen om dette, for det handler om useriøse arbeidsforhold. Hvis vi ikke klarer å stoppe dette, så er vi virkelig ute og kjører. Så jeg håper at vi kan gå sammen om det og gjøre en jobb både privat og offentlig for å bli kvitt useriøse aktører på arbeidsmarkedet vårt.

Så har jeg lyst til å si litt til Jens Stoltenberg sine ører. Jeg ser Raymond og Helga sitter der nede i hvert fall. Det er at når vi snakker med politikerne i Hedmark, så har de delegert myndigheten til å foreta seg sårne ting til administrasjonen og de vet faktisk ikke engang at de byråene er inne. Og det kommer ikke fram i regnskapene som vi har funnet. Det står bare vikarbruk i utgifter. Så dere har også en jobb å gjøre med å fortelle politikerne at de må ta tilbake makta i lokalsamfunnene. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Karin. Da er det Jan Davidsen sin tur og Ann Kristin Kvaløund kan gjøre seg klar.

Rep. 121 – Jan Davidsen, Sekretariatet:

Dirigent! Kamerater!

Takk til Roar for innledningen. Ikke minst fordi han gjennom innledningen minnet oss om at dette er det første tariffoppgjøret i denne kongressperioden og at det også er det første hovedoppgjøret vi har i denne stortingsvalgperioden. Det å se disse tingene som en type bakteppe, når vi nå utformer det brede dokumentet som vi har gjort, er noe av det viktigste, fordi vi vet at uten en regjering som jobber med oss, og som bruker den muligheten ved å jobbe med oss til å synliggjøre at det er forskjell på høyre- og venstresiden, så vil vi kanskje risikere et stortingsvalg til med den store spenningen om disse blir gjenvalgt eller ikke.

Det som går på den tariffpolitiske uttalelsen er punktet om at det er en enorm bredde i dette. Det er også en enorm enighet i det. Og selv om vi, som Roar viste, har nådd fram på mange områder, så har vi altså parallelt fått en utvikling av arbeidslivet som er lik enten det er

offentlig sektor, servicesektoren eller privat sektor, i forhold til måten man velger å organisere seg på, med det resultat at vi støter ut mange av arbeidskameratene våre og vi lager også et arbeidsliv som gjør mange syke. Derfor er det som står i uttalelsen i forhold til det å sørge for at i hvert fall offentlig sektor begynner å se på at de har en samfunnspolitisk oppgave å løse, ikke bare bedriftsøkonomisk som gjenspeiler seg i måten man fører regnskapene på, og i hvert fall sørger for at man kan få offentlig sektor i første rekke til å ta dette samfunnsansvaret, som de burde ha lettere for å ta enn bare å tenke bedriftsøkonomisk.

Det andre var i forhold til dette som går på likelønn. Jeg er litt overrasket over at noen går opp her og snakker som om vi skal starte likelønnskampen. Jeg har vært med her eks antall representantskaper de snart siste 20 årene og snakket likelønn og lavlønn. Og jeg håper ikke jeg var den eneste som tok på alvor de vedtakene vi fattet. Jeg mener også at med resultatene vi har fått til, har vi faktisk kommet et stykke på vei. Men likestilling i arbeidslivet og et likestilt arbeidsliv er mange, mange momenter. Det å sørge for at vi i hvert fall klarer å bevise at likelønn er mer enn merlønn til noen grupper, er jo det som har vært vårt viktigste for i denne kampen hele veien. Og først når noen begynner å snakke merlønn til sine som om det var likelønn, og så håper på at vi omtrent mener det samme, og det mener vi altså ikke. Det er det denne uttalelsen synliggjør på en sånn flott måte. Det er det vi gjorde på Kongressen. Å synliggjøre at et likestilt arbeidsliv har i seg veldig mange elementer som vi må ta med oss i hverdagen.

Et av de viktigste, mener jeg, er kampen for retten til heltid for alle. Det må vi sørge for at vi gjennom denne uttalelsen får satt på dagsorden, slik at vi i alle fall til kommunevalget neste år kan synliggjøre at det er forskjell på en høyre- og venstrestyrt kommune i forhold til dette. Hvordan velger vi å organisere det.

Det andre er spørsmålet om at alle uansett formelt utdanningsnivå skal få muligheter til å etter- og videreutdanne seg. Sørge for at vi får laget et livsfasebasert arbeidsliv som gjør at alle kan få lov til å velge å stå så lenge de vil i arbeid. Det er denne kampen og det er det dette dokumentet tar utgangspunkt i. Derfor er det viktig at vi deltar i det rådslaget som regjeringen har invitert oss til. Hvis det ikke bare er ekspertene som kan snakke om oss andre, så må vi selv bruke mulighetene og de arenaene som er til å fortelle hvordan vi og våre medlemmer opplever det. Vi må oppfordre medlemmene våre til å delta i alle disse debattene og bli en motvekt til de såkalte ekspertene.

Det andre vi kommer til å oppfordre regjeringen til er å videreføre kvalitetskommune-programmet. Det har vist seg å være fantastisk bra i forhold å få redusert sykefraværet. Det har vist seg fantastisk bra for å få opp det lokale engasjementet i forhold til å få fram gode tjenester. Og vi håper også at vi gjennom dette programmet skal få satt deltids- og heltidsproblematikken på dagsorden.

Så er det et perspektiv til som jeg vil avslutte med. Det er litt også i forhold til det Roar peker på. Muligheten for at vi befinner oss i en type nedgangstid. Går vi inn i en nedgangstid, så er det mulig at enda flere av arbeidskameratene våre blir arbeidsledige, som de ble det på 90-tallets finanskriser, og som de blir det hver gang vi bygger ned offentlig sektor. Og så er det de svakeste rammes, de som er avhengig av lav pris på SFO osv. Men noen i enden der går på sosialhjelp. Vi fikk, heldigvis, i fellesskap et vedtak på Kongressen om nivået på sosialhjelp. Det er også viktig at vi tar med oss i den diskusjonen som kommer både om statsbudsjettet og alt fremover, for å sikre at også disse menneskene kan få en anstendig tilværelse, og

oppretholde den etterspørselen som vi er redd for kommer til å forsvinne i dårlige tider. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Jan. Da er det Ann Kristin Kvaløund og Lene-Britt Johannesen fra Vestfold fylke kan gjøre seg klar. Hun er siste taler på lista.

Rep. 76 – Ann Kristin Kvaløund, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:
Kamerater!

Det er første gang jeg er her, så hvis jeg skjeller litt i stemmen så er det en årsak til det. Jeg vil snakke litt om dette med sosial dumping og innleie av arbeidskraft. De fleste arbeidsgiverne i Norge betrakter jeg som seriøse folk som bryr seg om sine arbeidstakere. Utfordringen det er at vi har en del unntak. Og unntakene vokser for hver eneste dag. De seriøse arbeidsgiverne som betaler ei ordenlig lønn og har ordentlige arbeidsforhold, konkurrerer nå med de useriøse og dette setter våre arbeidstakere i fare. Det fører også til at det settes press på våre tillitsvalgte i forhold til bruken av innleie. Vi vil gjerne at bedriftene våre skal overleve. Vi vil ha gode forhold når vi skal diskutere lønn. Men når vi hele tiden konkurrerer om å selge maten vår fra næringsmiddelindustrien med de useriøse, så er det slitsomt.

Innenfor NNN har vi opplevd innenfor fisk, kjøtt, egg og fjærfe lønn ned til 50 og 70 kroner timen, hvor de i tillegg har trekk på husleie, hjemreise og ymse andre varianter. Når lønna endelig skal utbetales så har de ikke til smør på brødet engang. De har ikke engang til brød. Fokuset på billig mat i Norge har tatt helt av. Nå må dere, som i hvert fall sitter her, skjønne at vi som jobber i industrien må også ha betalt for den jobben vi gjør.

Dagens Næringsliv skriver i dag om 22 latviere, som er bosatt i et hus her i Oslo med en madrass på gulvet, et bad og et toalett felles. Jeg spør bare; hvor har det blitt av menneskeverdet? Når er det vi skal sette ned foten og si nok er nok? Bemanningsforetakene må settes under større kontroll og da spesielt rettet mot arbeidstid, lønn og hva som kan trekkes av lønna. En madrass på gulvet, folkens, er ikke menneskeverd. Vi kan ikke akseptere de uverdige forholdene mange av våre innleide arbeidstakere har i det norske arbeidslivet. Det er behov for en forsterket innsats på dette området. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Ann Kristin. Da er det Lene-Britt Johannesen og da gjør Roar seg klar til en oppsummering etterpå.

Rep. 102 – Lene-Britt Johannesen, Vestfold fylke:

Kjære representanter og dirigenter!

Siste kvinne ut, kanskje. Det var jo litt spennende for meg. Da husker kanskje alle hva jeg sier.

Jeg er så heldig å få lov å representere LO i Vestfold her i dag. Det betyr at jeg må ta på meg noen briller som jeg ikke så veldig ofte går med, for veldig ofte representerer jeg Fagforbundet. Nå må jeg prøve å tenke litt mer helhet. Da må jeg si at jeg blir ordentlig

fornøyd av å sitte der nede og skjønner det i forhold til hva du, LO-leder, sier om at det er privat og offentlig hånd i hånd i forhold til det å se hverandres verdier og se hverandres behov. Og det synes jeg vi skal være stolte av.

Jeg synes dokumentet er bra. Det jeg håper er at folk ute i organisasjonene våre også leser det og på en måte får det litt under huden i forhold til at vi mener noe med det med likelønn på alle nivåer, både innenfor privat og offentlig sektor. Likelønn – hvis en tenker deltid – det er en skam at vi har så mange av våre medlemmer som jobber for en lønn de ikke kan brødfø seg selv og barna sine på. For det er sånn det faktisk er. Her kan vi dra fattigdomsperspektivet hvis en ønsker å gjøre det, og det burde vi kanskje tørre å gjøre noen ganger. Vi har altså jenter som jobber i 13,7 % stilling fast. De jobber mer, fordi det er de nødt til for å leve. Men du får ikke lån på det, vet du. Du får ikke lån til å eie din egen bolig, for de beregner ut fra fast inntekt. Og her har vi en stor jobb å gjøre, og det må vi hjelpe hverandre med, sånn at alle LOs medlemmer kan gå med rak rygg og være stolte av den organisasjonen de er medlem i, i forhold til å bli ivarettatt på en god måte. Så her kan vi ut å jobbe dere, ut i lokalapparatet vårt!

Jeg håper at det blir et godt oppgjør. Du har fått mye skryt i forhold til at du snakker høyt om likelønn og deltid. Og det er bra. Jeg må si at det skulle bare mangle. Som leder for en så stor organisasjon med så mange deltidsansatte, så er det det man forventer. Takk!

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Lene-Britt. Og da Roar får du ordet til en oppsummering.

Roar Flåthen:

Takk for en veldig god debatt. Jeg vil si at oppsummert av debatten så viser det vel at vi er veldig enige om hva vi skal prioritere og hvilke utfordringer vi har, og at vi har en veldig samstemt holdning både mellom offentlig og privat sektor og utfordringene der. Og det er jeg veldig glad for. Det er det også skissa som sådan har lagt opp til.

Jeg skal prøve å kommentere noen av tingene som har kommet, og så kommer jeg tilbake til forslagene. De fleste er jo enige, så jeg tar det som kanskje krever litt kommentar. Det går på, Thor Sannæs, dette med vekterne og de utfordringene som dere har. Det er helt riktig at garantiordningene i overenskomsten har stor betydning. Jeg mener at det er et av de beste virkemidlene for å sørge for at lønnsforskjellene i Norge ikke blir større og at ikke er større enn de er. Det er selvsagt garantiordningen en vesentlig årsak til. Da er det selvsagt viktig, Jan, at vi har med oss at det du sier er også riktig, men dere har nå også fått til garantiordningen i kommunal sektor, nettopp fordi det er et veldig viktig virkemiddel for å sikre at lønnsforskjellene ikke øker, og også et viktig virkemiddel i likelønnsammenheng. Men betyr jo også at vi har mange overenskomster som også er mannsdominerte, som selvsagt også har en problemstilling sånn som på vekterne. Vi har det innenfor buss og vi har det innenfor mange andre områder også, som har gode argumenter for at vi må gjøre noe med blant annet garantibestemmelsene og at de også henger etter lønsmessig. Det er bare en bekreftelse på at problemene er mange og mangfoldet er stort.

Så, min gode venn Lars, vi har sittet sammen i mange forhandlingsrunder blant annet i HSH om Grossistoverenskomsten og på varehandel sammen med Sture og andre. Jeg har litt vanskelig med å være enig med deg helt i dette at vi nå med de siste oppgjørene med en økt kjøpekraft på 25 %, 2,5 % i året, hvor vi faktisk har kostet på oss en lønnsutvikling i Norge

som er vesentlig høyere enn våre handelspartnere, som vi har kunnet forsvare med en høy produktivitet. Men at vi kan definere de oppgjørene som moderate. Jeg mener at det blir å bruke moderasjonen feil og jeg mener at vi i den sammenheng har tatt vår del av verdiskapningen. Det er nok mer relevant å bruke begrepet moderat i det oppgjøret vi nå går inn i, fordi de økonomiske rammebetingelsene har endret seg. Men det betyr ikke at vi fortsatt vil kunne få økt kjøpekraft også innenfor det. Så moderasjonsbegrepet er et relativt vidt begrep i så måte.

Men jeg er veldig enig med Lars, for når det gjelder sosial dumping, og alle dere som har vært innom det, det er klart at sosial dumping finner vi nå i alle sektorer. Det er helt klart at det er like mye problemer med useriøsitet og sånne ting i offentlig sektor som privat sektor. Vi finner elementer av dette i hele arbeidslivet. Jeg mener at det er en av de viktigste kampene vi nå står foran. Vi har gjort veldig mye. Vi har fått til veldig mye sammen med regjeringen. Vi har fått til mange tiltak. Men vi må bare konstatere at den saken er ikke løst. Den er ikke løst. Fortsatt har vi en jobb å gjøre og den er økende i mange områder. Det betyr at vi har lagt også vekt på kampen mot sosial dumping, også i denne sammenheng. Vi har sterke føringer knyttet til det.

Når det gjelder allmenngjøring, så ga Eldar Myhre en innfallsvinkel på sosial dumping og problemstillingene innenfor blant annet hotell og restaurant, som er helt riktig. Det er et av de problemene vi har slitt med, og som vi fortsatt sliter med, og det er arbeidsgivernes oppfatning av hva som er seriøsitet, som er ganske annerledes enn det vi mener med seriøsitet. Når de går til rettsak mot Staten for å påklage dette allmenngjøringsvedtaket for skipsverftene innenfor Verkstedoverenskomsten, så er det i prinsippet at de ønsker å få en rettslig kjennelse for å drive sosial dumping. Det er det handler om. At de nå også vil prøve dette for ESA-domstolen, for å prøve og undergrave det systemet vi har i Norge som vi lagde i 1994 for å møte de fire frihetene og fri flyt til arbeidskraft, altså Utstasjoneringsdirektivet. Det var jo vår måte å gjøre det på, som er ganske annerledes enn en del andre land. Og så langt så har altså det norske allmenngjøringssystemet stått seg veldig bra, og regjeringa og juristene i regjeringen og departementene er helt enige med oss. Helt enige med juristene i LO at det norske allmenngjøringssystemet står seg og vedtaket i Allmenngjøringsnemnda om disse skipsverftene er riktig. Og vi får bare bidra og sørge for at vi vinner neste runde, Eldar. For det er også viktig at vi kan motarbeide og sørge for at ikke arbeidsgiverne kan undergrave det viktige systemet. Men jeg har lyst til å si at vi må aldri glemme, som organisasjon, at vi må hele tiden også agitere for å få flere medlemmer og få alle de som nå ikke er organisert til å organisere seg. For jo flere vi er, jo sterkere er vi. Det er helt klart det viktigste vi kan gjøre, å organisere og tegne tariffavtaler i bunnen. Så allmenngjøringa må aldri hindre at vi har fokus og prioritering på akkurat det. Allmenngjøring er et virkemiddel og et verktøy for å motvirke sosial dumping, men tilslutning til organisasjonen og tariffavtalene er de grunnleggende i vår bevegelse, og det må vi aldri glemme.

Min gode venn, Roy – sykelønn. Jeg tror Roy og jeg er veldig enige når det gjelder sykelønn og hvor viktig dette er. Men jeg registrerer at det har blitt en misforståelse når det gjelder arbeidsgivernes finansiering i denne debatten. Arbeidsgiverne har fått klare garantier av regjeringen at de skal, hvis vi får en ny IA-avtale, få garantert at det ikke kostnadene for arbeidsgiverne skal øke heller. Vi har fått garantier som er både fagligpolitisk garanti, vi har fått garanti på Kongressen og alle andre sammenheng, om sykelønnsordningen som sådan. Så har det kommet noen forslag i debatten om ny IA-avtale. Arbeidsgiverne har også foreslått å endre sin finansiering. Det går veldig mye i retning av det som dette ekspertutvalget foreslår. Arbeidsgiverne ønsker egentlig å endre noe på sin måte å finansiere sykelønna på. Så

forslaget fra ekspertgruppa sier arbeidsgiverne at de egentlig er for. De kan godt tenke seg det de. Og hvorfor tror du det, da? Jo, fordi de ser at det egentlig kan spare dem for kostnader. De tror helt sikkert at det vil kunne gi en besparelse fordi det i forslaget fra ekspertutvalget skal arbeidsgivernes finansiering for de 16 første dagene reduseres til 10, og så skal de være med å finansiere noe av langtidsfraværende i andre enden. Men hvis de greier å implementere og få folk tilbake i arbeid, så slipper de litt billigere unna. Så når de er veldig positive til det forslaget er det nok fordi de ser en mulighet for at mange kan spare noen kroner. Vi er skeptiske til å endre dagens arbeidsgiverfinansiering, men det er klart at hvis arbeidsgiverne er veldig opptatt av å gjøre det, og regjeringa er villig til å være med på det, så er det vanskelig for oss å stoppe det, så sant vi får ivarettatt det vi mener er viktig i forhold til de som er syke og sykelønnsordningen for øvrig. Det har blitt en litt misforstått oppfatning om ekspertutvalgets forslag. Det har på ingen måte det i seg at arbeidsgiverne får økte kostnader. Jeg tror faktisk personlig tvert imot.

Strøm i Midt-Norge, Eva. Ja, det er en skam at energirike Norge ikke har sikkerhet i el-forsyningen. Det er litt besnærende dere å tenke på at vi er avhengig av atomkrafta i Sverige. Og når de nå ikke kjører for full maskin, så får de problemer i Midt-Norge. Det er også litt besnærende at vi greier å holde liv i forurensende kullkraftverk i Danmark år etter år, fordi vi ikke greier å få orden på egen energiforsyning. Det er også en del av det bildet. Men det er også en del av det bildet at vi har hatt en politisk debatt gjennom mange år, hvor man mer eller mindre politisk har vært imot all form for nybygging, om det er mer utbygging av vannkrafta eller om det er vindkraft, eller om det er gasskraftverk. Alt som har kunnet gitt oss en bedre leveringsforsyning i Midt-Norge innenfor de områdene som nå er rammet og som får høyere priser, har man politisk sett vært imot. Det er en utfordring og vi ser konsekvensene nå. Så er spørsmålet hvor lenge vi kan fortsette med det, uten at vi tar et ansvar for den situasjonen. Jeg kan ikke se noen annen løsning. Vi må bygge ut mer på nett, sånn at vi får nettet til å fungere enda bedre. Vi er avhengig av å samhandle også innenfor Norden når det gjelder kraft. Men vi må også ha mer kraft i Norge. Vi må ha mer kraftutbygging i Norge for å sikre krafta. Vi ser at når det er kaldt om vinteren i Norge, så trenger vi kraft, og vi trenger mye kraft. Den må vi først og fremst sikre med egen kraftproduksjon. Jeg kunne holdt et eget foredrag om det.

Så tar Eva også opp en annen ting som er veldig viktig. Det ser vi nå på område etter område. Det er disse anbudsprosessene, hvordan ansatte blir håndtert i anbudsprosessene. Nå har vi sikret oss innenfor buss- og transportsektoren at når man skifter anbud skal de ansatte sikres som om det er virksomhetsoverdragelse i forhold til loven. Det bør vi selvsagt få inn i andre områder også. Men det er de ansatte som ofte blir kasteballen i disse anbudene, og vi må bare registrere at det offentlige, om det er stat eller kommune, er ikke noe bedre enn private når det gjelder å utnytte anbudsprosessen for å få billigst mulige tjenester. De gir "F" altså i hvordan det slår ut i forhold til de som jobber. Jeg mener, Erna, du har hatt rett når du har sagt noen ganger i litt sånn frustrasjon at nå orker vi ikke mer lønn i renholdsbransjen, for nå orker vi ikke å løpe fortere lenger. Det er litt av en måte å si det på, at man får altså heller ikke kompensert med økte lønninger i anbudet, man må bare jobbe enda fortere denne gangen også. Det er klart at det er en utfordring. Det er noe som også vi skal ta alvorlig.

Så er det dette med handlingsregelen. Jeg tror vi skal være veldig glade for at vi har hatt en økonomisk politikk som gjør at vi når det blir dårlige tider så kan vi også bruke mer penger. For det er det det handler om. Vi brukte mindre penger når det var økonomisk oppgang og økonomisk fest, og det betyr at vi kan bruke mer penger. Vi bruker mer penger i 2010 enn i 2009. Og jeg har ingen tro på at man kan komme ned på en handlingsregel verken i 2011 og

kanskje vanskelig nok i 2012, fordi problemstillingen vi står overfor er ganske alvorlig og vi er nødt til også å bidra i forhold til de som framover også blir arbeidsledige og de næringene som sliter. Men handlingsregelen som prinsipp mener jeg er med å stabilisere norsk økonomi og er viktig. Vi har vist at vi kan bruke mer penger når det er nødvendig, og så får vi være glade for at vi slipper å låne penger. Vi bruker pengene på bok. Det er god økonomi, det også.

Når det gjelder EVU-reformen. Vi har Kongressens uttalelse, og der har vi sagt veldig mye godt. Det kommer vi tilbake igjen til videre sånn som vi har sagt i skissa. Og, Kari, dette med vikarer og bemanningselskaper og alt dette, er helt riktig. Jeg så i lokalavisa hjemme for en tid tilbake at kommunen ble kritisert for at de ikke hadde sendt ut på anbud bruk av vikarer til vikarbyråene, sånn at alle vikarbyråer nå kunne by på anbud for å stille opp med vikarer innenfor blant annet eldre omsorgen i kommunen. Det er en utvikling som er skremmende, og det må vi faktisk ta tak i, for det er noe grunnleggende som er i ferd med å skje når det gjelder akkurat dette her. Hvis vi skal overlate alt til disse vikarbyråene, så vil det også påvirke arbeidsmarkedet og lønnsforhold og alt dette, selv om vi nå har en veldig høy aktivitet for å sikre tariffavtale i bemanningsforetakene. For første gang har vi faktisk fått en dialog hvor NHO er villig til å prate med oss om en tariffavtale. Nå begynner det å rulle litt positivt, men det er et stykke igjen.

Ja, Ann Kristin, sosial dumping, bemanningsforetak, NNN og næringsmiddelindustrien, ja den er utfordrende. Vi har kommet i en situasjon at det er fire sånne kjeder i Norge, men vi ser det også i Europa. Denne kjedemakta til de store matvarekjedene som også nå holder hånd over grossistleddene og hele pengestrømmen, og signaliserer at de skal utfordre samvirkesystemet i Norge, altså Tine, Gilde og dette systemet, fordi de skal begynne å lage egne produkter og merkevarer. Da vet vi hva det betyr. Det betyr en enda tøffere situasjon for de som jobber der, og enda hardere vilkår. Derfor er vi glade for at regjeringen har satt ned et utvalg for å se på kjedemakt og for å se på om vi kan gjøre noe med det i Norge. Jan-Egil Pedersen, leder i NNN, sitter i det utvalget. Så vi blir godt ivarettatt der, Jan-Egil. Det er veldig viktig at vi har fått gjennomslag for det.

Jeg tror jeg skal stoppe med kommentarer. Så skal jeg foreslå hva vi gjør med forslagene. Når det gjelder Jan Olav, så betviler jeg ikke dine gode intensjoner, men jeg er litt enig med det Roy sier. Vi har brukt veldig mye tid på dette forslaget sånn som det er utformet, og jeg mener at det ivaretar oss best mulig, så derfor foreslår jeg at vi avviser forslaget til Jan Olav og lar det stå sånn som det er, for det har vi faktisk brukt ganske mye tid på for å samle oss rundt det viktige punktet.

Mens jeg er på det området hvor vi foreslår avvisning, så synes jeg også, Lars, at det forslaget som ligger i skissa på å sikre kjøpekraften for alle i tråd med de prioriteringer vi gjør for likelønn og andre ting, som vi også har brukt veldig mye tid på, er et bedre forslag. Så jeg opprettholder det forslaget som ligger i skissa.

Før jeg går på de to store forslagene. Eldar, jeg synes det var et godt innspill du kom med, men jeg synes at vi kan få fullmakt til å innordne det. Det passer bedre i punkt 5. Så hvis du kan være enig i det, så styrker vi det avsnittet i forhold til det som er dine intensjoner. Men vi mener det passer bedre i et annet sted i skissa. Det er mitt forslag at vi gjør det.

Når det gjelder Stein, og det gjelder til dels også Ove, så avviser vi ikke disse forslagene, men de er veldig omfattende og veldig mye av det går egentlig litt på utsiden av det som er tariffoppgjørets ansvarsområde. Så jeg foreslår at vi oversender det til Sekretariatet når det

gjelder Stein sitt forslag, og litt av ditt, Ove. Jeg foreslår at vi faktisk kan lage en plan og et dokument som tar det i seg, som vi kan bruke også i den debatten som skjer nasjonalt i forhold til budsjettet, men også internasjonalt i forhold til DEFS og europeiske samarbeidsorganisasjoner, hvor denne debatten også er en del, og ikke minst denne finansbeskatningen. Når det gjelder det som går på rammevilkår og de bransjene som sliter, så passer det bra at vi tar det opp i Sekretariatet når vi også skal se på revidert budsjett for 2011. De to forslagene foreslår jeg at oversende Sekretariatet.

Da tror jeg at jeg har kommentert de forslagene som har kommet. Hvis ikke dirigenten mener jeg har glemt bort noen nå? Du skal få dem, Gerd.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Roar. Jeg må få dem og så må jeg telle. Det er fem og det stemmer. Skal vi først ta forslagene og den måten Roar foreslår at vi håndterer dem på?

Først Jan Olav sitt i forhold til sosial dumping. Der foreslo Roar at Representantskapet skal avvise forslaget. Vil du ha det stemt over, Jan Olav? Ja, da legger vi den til side.

Så var det Lars sitt forslag, som også Roar foreslo at vi skulle avvise. Det går på bedring av kjøpekrafta for alle. Vil du ha det stemt over, Lars? Ja, da legger vi også den til side.

Så var det Eldar sitt forslag. Der foreslo Roar at vi får fullmakt til å innarbeide det i punkt 5. Er det greit? Ja. Kan Representantskapet godkjenne at vi får innarbeidet den tilleggssetningen som Eldar Myhre foreslo om å sikre avtaleverket og Allmenngjøringsloven mot sosial dumping, at vi får innarbeidet det i punkt 5? Det kan Representantskapet. Da er vi ferdig med den.

Så foreslo også Roar at forslagene fra Ove Toska og Stein Gulbrandsen blir oversendt til Sekretariatet og at vi tar dette med oss når vi utarbeider et dokument som går på det med økonomi og motkonjunkturpolitikk og finanskrisa og hele den biten. Kan Representantskapet godta at vi gjør det på den måten? Det ser det ut til. Takk for det.

Da går vi på dokumentet. Når vi kommer til punkt 5 a) så får vi en avstemning i forhold til Jan Olav Andersen sitt forslag. Når vi kommer til punkt 6 a) så får vi også en avstemning i forhold til Lars M. Johnsen sitt forslag.

Kan dere godta at vi gjør det på den måten at vi går gjennom skissa punkt for punkt og stemmer over hvert punkt, og så stopper vi ved de to forslagene som ligger her, så tar vi avstemning i forhold til dem?

Da begynner vi med punkt 1 som er hovedutfordringene i forhold til oppgjøret i 2010. Da går vi til avstemming. De som stemmer for holder seg i ro og de som stemmer imot synliggjør det med stemmetegn. Her stemmes. Punkt 1 er enstemmig bifalt.

Så er det punkt 2 "Arbeid og inntekt". De som stemmer for punkt 2 i skissa holder seg i ro og de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Enstemmig bifalt.

Så er det punkt 3 "Krav til den økonomiske politikken". De som stemmer for punkt 3 i skissa holder seg i ro og de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Enstemmig bifalt.

Så er det punkt 4 "Inntektsutvikling og lønnsdannelse" den går over nesten 4 sider. De som stemmer for punkt 4 i skissa holder seg i ro og de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Enstemmig bifalt.

Så er vi på punkt 5 "Sosiale og strukturelle spørsmål". På tredje avsnitt i siste setning, foreslår Jan Olav Andersen at man skal tilføye "med minst dagens nivå og omfang". Jeg skal lese hele setningen for at dere skal få den med:

"I forhandlingene tas det opp med motparten behovet for felles forståelse mellom partene om allmenngjøringsinstituttet som effektivt virkemiddel mot sosial dumping, useriøsitet og konkurransevridning og at partene i fellesskap tar kontakt med Regjeringen for å få på plass lovgivning som letter muligheten til å få allmenngjort tariffavtaler".

Så vil Jan Olav Andersen ha inn et tillegg "med minst dagens nivå og omfang". De som stemmer for den setningen sånn som den står holder seg i ro, og de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Setningen sånn som den står er vedtatt med et overveldende flertall, for å si det enkelt.

Da tar vi hele punkt 5 opp til avstemming. De som stemmer for sånn som det står holder seg i ro, og de som stemmer imot viser det ved stemmetegn. Her stemmes. Den er enstemmig bifalt.

Så har vi punkt 6 "Oppsummering av krav". Der har vi et forslag fra Lars Johnsen om at under punkt a) at vi skal stryke ordet "sikring" og sette inn ordet "bedring av kjøpekraft for alle". De som stemmer for setningen sånn som den står, altså punkt 6 a) holder seg i ro, og de som stemmer for Lars Johnsen sitt forslag viser det med stemmetegn. Her stemmes. Setningen sånn som den står er vedtatt med et overveldende flertall.

Da tar vi hele punkt 6 opp til avstemming. De som vil stemme imot punkt 6 sånn som den står viser det med stemmetegn. Her stemmes. Enstemmig bifalt.

Siste er punkt 7 "Oppgjørform og forhandlingsfullmakter". De som stemmer for punkt 7 sånn som den står forholder seg i ro, de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Punkt 7 er enstemmig bifalt.

Da tror jeg det at vi tar hele LOs tariffpolitiske uttalelse opp til votering til slutt. De som stemmer for den tariffpolitiske uttalelsen for hovedoppgjøret i 2010 holder seg i ro, og de som stemmer imot viser det med stemmetegn. Her stemmes. Den enstemmig godkjent.

Da ser det ut til at vi er igjennom dagens utfordringer. Jeg må, som dirigent, få lov til å takke dere for den måten dere har håndtert at jeg sitter og dirigerer Representantskapet for første gang. Og jeg overlater ordet til Roar, som vil avslutte møtet.

Avslutning

Roar Flåthen:

Da vil jeg på vegne av forsamlingen takke Gerd for en veldig god møteledelse. Den var trygg og god. Så takk skal du, Gerd. Så takker jeg dere for en god debatt og gode vedtak.

Neste Repskapsmøte er 1. juni på Gardermoen. Til neste år kan jeg allerede nå si at vi har ambisjoner om å ha Repskapsmøtet, som vi pleier å ha i kongressperioden, utenfor Oslo. Det blir da junimøtet, men det kommer vi selvsagt nærmere tilbake til.

Så takk for et godt møte og vel hjem!

Møtet er hevet!

Referent: Anette Olden

Ajourført: 24.02.10

Navnefortegnelse over representanter
til
LOs Representantskapsmøte 23. februar 2010

ARBEIDERBEVEGELSENS PRESSEFORBUND (APF)

1. Tore Sjølie Vararepresentant

EL & IT FORBUNDET (EL & IT)

2. Vidar Hennum
3. Tove Johansen
4. Jan Olav Andersen
5. Hjørdis Henriksen
6. Ove Toska
7. Svein Davidsen

FAGFORBUNDET

8. Geir Mosti
9. Elin Veimo
10. Jan Helge Gulbrandsen
11. Tore Andre Jakobsen
12. Kjellfrid Blakstad
13. Mette Henriksen Aas
14. Stein Gulbrandsen
15. Arnfinn Ihle Vararepresentant
16. Anne Green Nilsen
17. Roger Heimli
18. Forfall representant og vararepresentant
19. Hanne Arntzen
20. Ole Gustav Haavold
21. Mari Sanden
22. Karin M. Mathisen
23. Trond Helland
24. Ola Harald Svenning Vararepresentant

FELLESFORBUNDET (FF)

25. Hans-Christian Gabrielsen
26. Steinar Karlsen
27. Eli Ljunggren
28. Liv S. Christiansen
29. Eldar Myhre
30. Kjell-Olav Romo Vararepresentant
31. Per Johnny Voldseth
32. Birger Lønseth
33. Vidar Brynsplass
34. Roald Stykket
35. Arthur Isak Vorren Ikke møtt
36. Anne Marthe Brun
37. Grethe Jusnes

FELLESORGANISASJONEN (FO)

38. Siv Karin Kjellmoen
39. Kjetil Ostling
40. Mimmi Kvisvik
41. Kenneth Larsen

FORBUNDET FOR LEDELSE OG TEKNIKK (FLT)

42. Ulf Madsen
43. Aud Sissel Birkeland
44. Trygve Westgård

HANDEL OG KONTOR I NORGE (HK)

45. Peggy Hessen Følsvik
46. Bjørn Miettinen
47. Tonje S. Bergmann Vararepresentant
48. Sonja Hjelvik
49. Helge Rygh
50. John Sanden
51. Viggo B. Andresen
52. Vivian Rødvik Ikke møtt
53. Knut Bekkevold

INDUSTRI ENERGI (IE)

54. Liv Undheim
55. Ole-Kristian Paulsen
56. Arnfinn Miland
57. Ivar Kristian Kaalstad
58. Steinar Nordahl Pedersen
59. Oddvar Løge
60. Trine C. Holsen

MUSIKERNES FELLESORGANISASJON (MFO)

61. Hans Ole Rian
62. Einy Langmoen Ikke møtt

NORGES OFFISERSFORBUND (NOF)

63. Egil André Aas Ikke møtt

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND (NAF)

64. Helge Haukeland
65. Kjell Norman Borglund
66. Liv Brannan
67. Thor Sannæss
68. Eva Jenssen

NORSK FENGSELS- OG FRIMSORGSFORBUND (NFF)

69. Geir Bjørkli

NORSK JERNBANEFORBUND (NJF)

70. Jane Brekkhus Sæthre
71. Janina Hortman

NORSK LOKOMOTIVMANNSFORBUND (NLF)

72. Øystein Aslaksen

NORSK NÆRINGS- OG NYTTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND (NNN)

73. Anne Berit Aker Hansen Vararepresentant
74. Akhtar Hussain
75. Tor Arne Johansen
76. Ann Kristin Kvaløund
77. Tove Svensen

NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND (NPK)

78. Thore Strøm Vararepresentant
79. Hans Fredrik Danielsen
80. Linda Stensnes

NORSK SJØMANNSFORBUND (NSF)

81. Anita Furuvik
82. Jahn Cato Bakken

NORSK TJENESTEMANNSLAG (NTL)

83. Anita K. Solhaug
84. John Leirvaag
85. Tone Rønoldtangen
86. Jarle Berge
87. Pål Kjerstad
88. Lill Fanny Sæther
89. Stein Bjørn Thorvaldsen

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND (NTF)

90. Lars Johnsen
91. Terje Samuelson
92. Magne Mathiasen
93. Pål Aronsen Vararepresentant

NORSKE IDRETTSUTØVERES SENTRALORGANISASJON (NISO)

94. Forfall representant og vararepresentant

SKOLENES LANDSFORBUND (SL):

95. Anne Finborud

ØSTFOLD FYLKE

96. Åge Hansen

OSLO FYLKE

97. Roy Pedersen

AKERSHUS FYLKE

98. Iren Bekkevold

HEDMARK FYLKE

99. Helene Harsvik Skeibrok

OPPLAND FYLKE

100. Forfall representant og vararepresentant

BUSKERUD FYLKE

101. Terje Berghagen

VESTFOLD FYLKE

102. Lene-Britt Johannesen

TELEMARK FYLKE

103. Vidar Stang

AUST-AGDER FYLKE

104. Anne Kari Mentzoni

VEST-AGDER FYLKE

105. Heidi Fredriksen

ROGALAND FYLKE

106. Rolf Bersås

HORDALAND FYLKE

107. Ørjan Myrmel

SOGN OG FJORDANE FYLKE

108. Berner Midthjell

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

109. Anja Gabrielsen

SØR-TRØNDELAG FYLKE

110. Gunn Elin Flakne

NORD-TRØNDELAG FYLKE

111. Leif-Ketil Lorentsen

NORDLAND FYLKE

112. Børge Ånesen

TROMS FYLKE

113. Anne Britt Fallsen

FINNMARK FYLKE

114. Øystein Hansen

SEKRETARIATET

115. Roar Flåthen

116. Gerd Kristiansen

117. Tor-Arne Solbakken

118. Bente N. Halvorsen

119. Erna Hagensen

120. Hans O. Felix

121. Jan Davidsen

122. Mette Nord Forfall

123. Arve Bakke

124. Anders Skattkjær

125. Sture Armtzen

126. Leif Sande

127. Jan-Egil Pedersen

128. Morten Øye

129. Turid Lilleheie

VARAREPRESENTANTER TIL SEKRETARIATET

130. Ellen Stensrud

131. Trine Lise Sundnes

132. Kristian Tangen

133. Randi Reese

134. Odd Christian Øverland

135. Roger Hansen

136. Jonny Simmenes

137. Kjell Atle Brunborg

138. Jacqueline Smith

139. Renée Rasmussen

140. Peter A. Moe Forfall

141. Stein Grøtting

HK FAGBEVEGELSE

142. Odd Erik Kokkin Forfall

AOF NORGE

143. Svernn Erik Bolle

LOs KONTROLLKOMITÉ

144. Steinar Karlsen

145. Tom Røisi

146. Tone Rønoldtangen

147. Kristin Nielsen

148. Kjell Mjaatvedt

Stiller som representant nr. 85 for NTL

SAMARBEIDSKOMITEEN LO/DNA

149. Jens Stoltenberg

150. Helga Pedersen

151. Raymond Johansen

152. Finn Jota

SØRMARKA AS

153. Berith Bergersen

GJESTER – TIDLIGERE TILLITSVALGTE I LOs LEDELSE

154. Liv Buck Forfall

155. Ole Knapp Forfall

156. Leif Haraldseth Forfall

157. Svein-Erik Oxholm Forfall

158. Esther Kostøl

159. Yngve Hågensen Forfall

160. Jan Kr. Balstad

161. Evy Buverud Pedersen

162. Gerd-Liv Valla

163. Finn Erik Thoresen Forfall

LOs DISTRIKTSKONTORER

164. Siri Martinsen

165. Kari Hauge

166. Hege Søberg

167. Iver Erling Støen

168. Kim-Louis Belaska

169. Per-Kristian Finstad

170. Irene B. Haukedal

171. Agnes Norgaard

172. Elisabeth Haaversen Forfall

173. Øystein Hansen

174. Roger Pilskog

175. Arvid O. Langeland

176. Rune Solenes Opstad

177. Christiane Solheim
 178. Rune Hallstrøm
 179. Rita Lekang
 180. Jan H. Elvheim
 181. Bjørn Johansen

LOs ANLEGGSKONTOR I HAUGESUND

182. Kåre Karlsen Ikke møtt

LOs OFFSHOREKONTOR I STAVANGER:

183. Arne Larsen-Fløisvig

LO-KONTORET I BRUSSEL

184. Knut Arne Sanden

LO-AKTUELT

185. Svein-Yngve Madssen

KARTELLENE

186. Klemet Rønning-Aaby Forfall

ERNST & YOUNG

187. Kjetil Andersen Forfall

